

ACHESONAS LANKĖSI BERLYNE IR VIENOJE

VACLOVO SIDZIKAUSKO KALBA, PASAKYTA WILLIAMSBURGE

(Tęsinys)

Kova už tautos laisvę

Čkanotose Lietuvos politinės laisvės dienose, kurios chronologiškai sutapo su Virginijos Teisių Chartos paskelbimu, šio istorinio dokumento idėjos skatinimo ir padarino Lietuvos patriotus sustiprinti jų pastangas, siekiančias išlaisvinti kraštą iš carinės Rusijos okupacijos.

Atstytosios Lietuvos valstybės konstitucija, priimta Steigiamojo Seimo 1922 m. rugpjūčio mėn. 1 d., buvo tiesiogiai ir netiesiogiai labai įtaigojama Virginijos Teisių Chartos ir šios didžiosios valstybės konstitucijos. Tada buvo natūralu, turint prieš akis faktą, kad kone ketvirtadalis lietuvių tautos gyvena Jungtinėse Valstybėse.

Dviejų pasaulinių karų prartyje lietuvių tauta džiaugėsi demokratinėmis institucijomis ir žmoniškųjų teisių teikiama gerove.

Taigi lietuvių tauta buvo tarp tų valstybių, kur Virginijos Teisių Chartos formuluotos idėjos buvo giliai įleidusios šaknis į tautos politines tradicijas ir turėjo įtakos į konstituciją. Sovietų Sąjungos ginkluotasis įsiveržimas ir Kremliaus komunistinės marionetinės vyriausybės primetimas sustabdė laimingą tų idėjų vystymąsi.

Sovietų jėgos veiksmas

Cituojami mintis iš rezoliucijos, priimtos vadinaamojo liaudies seimo: "Dabar liaudis, galingsios raudonosios armijos padedama... įsteigė savo krašte tarybų valdžią... Jei liaudis galėjo įsteigti savo krašte teisingiausią santvarką — tarybų santvarką — turime būti dėkingi Sovietų Sąjungai."

Ką gi tarybų santvarką iš tikrųjų reiškia? Individuali ji reiškia visų principų ir idėjų, įkūnytų Virginijos Teisių Chartoje, paneigimą, Sovietų slaptosios policijos agentų vykdomą moralinį ir fizinį terorą, o visai tautai — pavergimą, ekonominę menkystę ir fizinį naikinimą, vykdomą masinėmis žudynėmis ir masinėmis deportacijomis. Lietuvių tauta nėra išgyvenusi panašios nelaimės jau nuo XIII ir XIV šimtmečio, kai įsiveržė kryžiuočiai ugnimi ir kardu teriojo lietuvių teritoriją.

Lordo Actono tezę, — kad "tautybės nepripažinimas implikuoja ir laisvės atėmimą" ir kad "valstybė, negalinti patenkinti skirtingų rasų, pati save pasmerkia" — yra mūsų laikais pavaizduojama "moderniškos" Sovietų Sąjungos praktika, kuri savo grobuoniškus nagus sulėdo į visos eilės Europos ir Azijos senųjų, laisvės mylinčių ir pažangių tautų kūną. Komunistinis šamokslas sukūrė savotišką žmogaus tipą, Kremliaus politikos įrankį, pajuokiamai "Moskovitu" vadinamą. Šis terminas (jokiu būdu nesuplaktinas su senu istoriniu moskovitų vardu) reiškia bet kurios rasės ar religijos žmogų, aklą netolerantingo sovietinio komunizmo fanatiką, kuris akiai pakluta politbiuro įsakymams, nebedamas savo krašto, savo tautybės, savo šeimos interesų.

Sovietinė sistema yra pa-

smerkta žlugti. Ji negali ilgai laukti. Ji negali atsukti istorijos laikrodžio ir užslopinti žmonių ilgos ir našios kovos dėl laisvės, dėl žmogaus vertės, dėl sąžinės ir žodžio laisvės.

Tegul šis Virginijos deklaracijos minėjimas paskatina lietuvių pasaulio žmones, kur jie bebūtų, dirbti savo brolių, esančių už geležinės uždangos, išlaisvinimui. Tai pasieksime giliu tikėjimu ir bendromis pastangomis.

Trumpai iš visur

SEOUL, Koreja. — JT lėktuvams bombarduojant jėgainės Jalu paupy, jie buvo apšaudomi priešlėktuvinės artilerijos iš antros upės pusės, t. y. iš Mandžiūrijos. Korejos karas įeity į naują fazę, jei JT lėktuvams būtų įsakyta gintis nuo komunistų baterijų anapus Jalu upės.

STOCKHOLMAS. — Sovietų Sąjunga atmetė švedijos protesto notą, kuria ambasados valdininkai kaltinami šnionažo veikla. Tai buvo pakartotinai įrodyta per vykstančią komunistų šnipų bylą.

WASHINGTONAS, D. C. — Atominių energijos komisijos mokslininkai, vadovaujant jos pirmininkui Gordon Dean, buvo nuykė pas prezidentą Trumaną padaryti pranešimą apie naujus atsietus didelius laimėjimus atominės energijos srity.

POCAHONTAS, Ark. — Susidūrus dviem automobiliams buvo užmušti 7 žmonės ir 3 sužeisti. Tarp užmuštų yra 10 mėnesių amžiaus vaikas.

HAGA, Olandija. — Karalienė Juliana pavedė socialistų darbo partijos vadui Willem Drees sudaryti naują ministrų kabinetą. Drees vadovavo ir paskutiniam koaliciniam kabinetui, kuris buvo paleistas po paskutiniojo parlamento rinkimų, atnešusių darbiečiams dar dviejų vietų laimėjimą.

TOKIJAS. — Komunistų Kinijos radijas Peipinge aštriai puolė JT vadovybę dėl elektros jėgainių bombardavimo. Jėgainės esančios nekariniai taikiniai ir jų bombardavimas rodo visišką Amerikos nenorą susitarti dėl paliaubų Korejoje, sakoma Peipingo pranešime.

WASHINGTONAS, D. C. — Profesorius Owen Lattimore atšauktas draudimas keliauti užsienin, paaiškėjus, kad jis buvo neteislingai apkaltintas rengimuosi važiuoti į Sovietų Sąjungą. Valstybės departamentas Lattimore atsiprašė.

—Urugvajų Montevideo dienraščiui "El Dia" vėl įsidėjo visą eilę C. Verrax-Čibiro straipsnių, skirtų Stalino darbo vergų gyvenimui pavaizduoti. Autentiški buv. karo belaisvių ir ištrūkusių iš bolševikinės vergijos parodymais atskleistas visas sovietinės tikrovės šurpumas, kartu neužmirštant prisiminti ir Lietuvos tragedijas.

Sen. Henry Cabot Lodge (Resp., Mass.), generolo Eisenhowerio kampanijos vadovas, spaudos konferencijoje Chicagoje.

NUOMONIŲ SKIRTUMAI KREMLIJE

Mlenkovas, Berija reikalauja agresingesnės užsienio politikos su Vakarų valstybėmis

ROMA. — Karl Wiegand, Amerikos užsienio korespondentų pirmininkas, praneša, remdamasis žiniomis iš Rytinės Vokietijos apie nuomonių skirtumus Maskvos politbiure, ypač dėl Vokietijos politikos.

Taikos kontrakto pasirašymas tarp Vakarų Vokietijos ir trijų didžiųjų sukėlė Kremliaus valdovams daug rūpesčių. Rūpesčiai dar padidėja, jei sutartis bus ratifikuota visų pasirašiusių valstybių.

Višinskis ir Molotovas esąs tos nuomonės, kad Sovietų Sąjungai tenka ir toliau laikytis dabartinės atsargumo politikos — tempti siūlą, bet jo nepertraukti. Esanti ir kita grupė, Malenkovo ir Berijos vadovaujama, kuri siūlanti "suagresinti" sovietų politiką prieš Vakarų ir ypač prieš Vokietiją.

Paskutinį žodį nuomonių skirtumuose, kaip paprastai, taria Stalinas. Ką jis mano, o taip pat, kokie yra tikrieji politbiuro planai, negali paaiškėti iš nutarimų, kurių paslaptis visados išsaugomos, o vien iš veiksmų netolimoj ateity.

Lattimore nenorėjęs važiuoti į Sovietus

SEATTLE, Wash. — Federalinis teismas nustatė, kad prof. Lattimore, prieš kurį vedamas tyrinėjimas dėl jo prokomunistiškos veiklos ir kuriam Valstybės departamentas buvo uždraudęs išduoti užsienio vizą, nematė vykti į Sovietų Sąjungą. Apie tai neteislingai painformavo federalinės žvalgybos ir sekimo įstaigas suomis Harry Jarvinen, turįs savo kelionių biurą ir pranešęs, kad esą nupirkti ir pasiūsti bilietai prof. Lattimorei jo kelionei į SSSR.

Statys paminklą maršalui Smuts

LONDONAS. — Ministeris pirmininkas W. Churchill inėšė pasiūlymą pastatyti Londone paminklą mirusiam Pietų Afrikos maršalui ir ministeriui pirmininkui Jan Christian Smuts, kurį Churchillis vadino "brangi draugu, kuris iškėlė Pietų Afrikos vardą į aukštesnę tarp pasaulio tautų".

Opozicijos vadas Clement Atlee mieliai pritarė sumanymui, pastatyti Commonwealtho centre paminklą šiam "didžiajam Commonwealtho ir pasaulio valstybės vyrui, dideliame žmogui".

Karinis apmokymas - sportas Lietuvoje

VILNIUS. — Kaip kitose komunistų valdomose šalyse, taip ir okupuotoje Lietuvoje dedamos pastangos paruošti karui civilinius gyventojus, ypač jaunimą.

Tariamai sportinė, tikrumoje karinio parengimo komunistinė jaunimo organizacija "DOSAAF-VF" (Savariai bendradarbiai Armijos, Aviacijos ir laivyno) savo Vilniaus ir Kauno klubuose, kuriuose koncentruojasi daugiausia geležinkelinių jaunimas, nuo balandžio vidurio įsteigė naujus kursus. Juose veikia karinių propagandistų ir fotografų — topografų sekcijos.

Propagandistų komandos

Propagandistai rengiami propagandos uždaviniams kariuomenėje frontų aplinkoje. Tai armijos propagandinės grupės, apdirbtos visomis techninėmis priemonėmis: plokštelėmis perduoti aparatams su garsintuvais, projekcinėmis lempomis, mažomis filmams rodyti aparatams (FED gamybos) ir kt.

Moko fotografuoti — šnipinėti

Kitoje grupėje mokoma fotografuoti, didinti nuotraukas, braižyti, analizuoti iš lėktuvų padarytas nuotraukas, daryti topografinius škius ir žemėlapius. Foto reikmenys ir laboratorijos atsistos iš Kijevo. Vilniaus "DOSAAF" klubas gegužės 5 d. gavo keturias "Fotag" laboratorijas ir braižymo įrankius.

Didesnis pasitikėjimas komunistų vaikais

Kursuose dėsto Vilniaus igulos pionierių ir signalistų karininkai ir komjaunuoliai studentai iš Politechnikos instituto.

Vilniuje per gegužės mėnesį tokios kursų lankė 80, o Kaune — 100 jaunuolių. Kursus lankyti gali rusai ar lietuviai jaunuoliai, kurių tėvai yra svarbesni pareigūnai administracijoje ar pramonėje ir yra partijos nariai.

Paskutiniu metu DOSAAF klubai Lietuvoje didina savo aktyvumą, įvairių armijai reikalingų ekspertų parengimo srity. Ligi šiol jie rengė technikus signalizacijos ir žvalgybos vienetams, dabar prisideda topografai ir politiniai armijos propagandistai.

Prailginta ūkinė 10 mėn. priežiūra

WASHINGTONAS, D. C. — Atstovų rūmų nutarimas pašalinti ūkinę kontrolę buvo bendrame Kongreso (Senato — Atstovų rūmų) posėdyje pakeistas ta prasme, kad vyriausybės įstaigos prižiūrės ir toliau — bent 10 mėnesių prekių kainų, darbininkų — tarnautojų algų ir būtų nuomų lygį iki 1953 metų balandžio 30 d.

Kai kurie ūkiniai suvaržymai, tiesa, pašalinami arba sušvelninami. Atlyginimų įstaiga kad ir palieka beveikianti, bet jai atimama teisė maišyti ir darbo — ūkinis ginčus.

Būtų nuomos kontrolė pasibaigianti normaliose miestuose š. m. rugšėjo 30 d., galės būti prailginta, jei to panorės savi valdybiniai organai. Atstovų rūmai buvo nubalsavę pašalinti visas būtinų nuomos kontroles nuopereito pirmadienio.

VAKARIEČIAI REIKALAUJA SSSR PAŠALINT SUSISIEKIMO VARŽTUS

Naujas Amerikos išpėjimas komunistams

BERLYNAS. — Valstybės sekretorius Dean Acheson, lankdamasis pirmą kartą Vakariniame Berlyne, pareiškė Amerikos tvirtą nusistatymą pašalinti tol Berlyne, kol jis bus sujungtas su laisvuju pasauliu.

Taftas reikalauja išvaduoti sovietų valdomus kraštus

Jaltos susitarimai nevykdytini

CHARLOTTEVILLE, Va. — Respublikonų kandidatas į prezidentus sen. Taftas reikalavo savo paskutinėje kalboje pralaužti geležinę uždangą ir išvaduoti rusų valdomas satelitines šalis.

Jis kalbėjo apie reikalingumą pradėti pasaulinio masto sąjūdį už laisvę ir prieš komunizmą. Norint laimėti kovą prieš komunizmą, mes turime išsamoninti norį laisvės ir po išsamoninti visą pasaulį, pasakė Taftas.

Komunizmas galės likti Rusijoje

Tuo pat metu sen. Taftas davė suprasti, kad jis neturi tikslo nugalėti viso pasaulio komunizmo, pastebėdamas, kad Sovietų Sąjungoje, su 200 mil. gyventojų komunizmas galės ir toliau likti. Esą tik svarbu, kad jis nesiliestų už Rusijos ribų.

Paliesdamas ligšiolinę vyriausybės politiką ir susitarimus Jaltoje, Taftas pareiškė, kad jis siūlųs rezoliuciją, kad šie susitarimai daugiau Amerikos nebeįpareigoja.

Prieš paramos teikimą

Tafto manymu, Trumano labdarina užsienio politika nieko neduodanti Amerikai. Priešingai, anksčiau Amerika buvo daugiau užsienio gerbiama, nei dabar, šelpiant viso pasaulio tautas. Šiandien nebėra reikalo duoti Europai paramos.

Nesustabdysite Indijos komunizmo, duodant jai milijniškas pinigų sumas, aiškino Taftas.

Apie aviacijos reikšmę

"Mano manymu tretysis pasaulinis karas bus iškovotas ore. Mes turime savo oro jėgomis kontroliuoti Ameriką ir ją supančias jūras. Mes turime būti tikri, kad Rusijai pradėjus karą, mes galime bombarduoti jos miestus."

Tešia jėgainių daugumą Korėjoje

SEOUL, Korėja. — JT lėktuvai ketvirtą dieną puolė elektros jėgaines Korėjos šiaurės rytuose, daugiausiai koncentruodami savo jėgą prieš Changjin užtvankas.

Užtvankų ir elektros stočių bombardavimas buvo pradėtas pereiną pirmadienį. Tai reiškia Korėjos karo pagyvinimą, nepaisant visuotinio karo su Kinija gresmės.

Elektrros srovė iš kai kurių didžiųjų stočių Mandžiūrijos pasieny eina ne tik Kinijos, bet ir sovietų karo įmonėms Dairen ir Port Arthuro miestuose.

Sąjungininkų lėktuvai be to bombardavo tiltus ir susisiekimo kelius, jungiančius Mandžiūriją su Korėjos frontu.

Užpuolimas prieš Berlyną būtų pasikėsinimas prieš vakarų sąjungininkus ir prieš jų pajėgas, įspėjo Achesonas.

Savo atvykimu ir pareiškimu JAV sekretorius norėjo moraliskai sustiprinti Vakarų Berlyno ir Vakarinės Vokietijos gyventojus, parodant Amerikos tvirtą nusistatymą laikytis šiam sovietų apsuptame mieste.

Sekmadienį Acheson išskrido į Vieną pareikšti tokį pat amerikiečių nusistatymą austrams ir kartu parodyti sovietams, tegu jie nemano, jog Austrija bus palikta jų malonei.

Sąjungininkų naujas protestas

Tuo pat laiku Amerikos, Anglijos ir Prancūzijos kariniai atstovai Berlyne įteikę naują protestą Sovietų Sąjungos komendantui, reikalaudami pašalinti sovietų naujus varžtus, uždėtus Vakarų Berlyno gyventojams dėl jų susisiekimo su rytiniu sektorium.

Notoj protestuojama, kad sovietai draudžia vakarinių sektorių vokiečiams vykti į rytinių sektorių, kur 16,000 vakariečių tenai turi savo namus, sodnus ir kitas teisėtas nuosavybes. Notoj pabrėžiama, kad toks elgesys nesuderinamas su 1949 metų susitarimais Paryžiu. Komunistai draudžia net laidoti žmones protestantų didžiausiose kapinėse, kurios yra rytiniame sektoriuje.

Sąjungininkai į pasienį

Amerikos ir Anglijos kariuomenėi buvo įsakyta sustiprinti 600 mylių Rytų-Vakarų Vokietijos pasienį, kad užkirstų kelią komunistų policininkams ir sovietų kariavims grobti gyventojus iš vakariečių pusės.

Ligi šiol pasienio saugojimas buvo paliktas vakarų vokiečių policijai. Šis įsakymas buvo duotas po konferencijos tarp sekr. Achesono, vyr. komisaro McCloy, JAV armijos viršininko gen. Handy ir vokiečių užsienio reikalų ministerio Hallstein.

Derybos su Sovietų Sąjunga - sąlyginės

LONDONAS. — Trijų didžiųjų užsienio reikalų ministrų, Achesonas, Eden ir Schuman, nutarė neskubėti dėl konferencijos Vokietijos klausimu su Sovietų Sąjunga.

Išleistame komunikate pareiškama, kad vakarų sąjungininkai sutinka iš principo svarstyti su Sovietų Sąjunga Vokietijos suvienijimą, tačiau ne tuoj pat, kaip buvo reikalaujama sovietų notoj vakariečiams.

Vakarų didieji pirmiausia norį sužinoti iš sovietų, ką jie mano apie vakariečių užklaimą dėl laisvų rinkimų sąlygų abiejose Vokietijos dalyse. Gavę teigiamą atsakymą, vakarų užsienio reikalų ministrai siūlys atvykti sovietams aptarti Vokietijos rinkimų ir bendros vyriausybės sudarymą.

IS LIETUVIU GYVENIMO

Atviri pasikalbėjimai

Pastaruoju laiku kai kuriuose mūsų laikraščiose tilpo įvairių pasikalbėjimų, įvykių ir neįvykių kuriuos davė įvairūs žymūs ir nežymūs asmenys. Visi tie pasikalbėjimai pasižymėjo ilgumu ir neatvirumu. Tają progą jūsų korespondentas sumanė padaryti keletą pasikalbėjimų, kurie tikrumoje neįvyko, bet kurie net geresni už kitus pasikalbėjimus, nes juose mažiau kalbama, o daugiau pasakoma.

Pirmiausia jūsų korespondentas klausė:

— Pone šefe, pasakykite, ko jūs iš tikrųjų norite?

Atsakymas: Aš esu šefas ir noriu būti šefu!

Klausimas: Bet kokia nauda iš to? ..

Atsakymas: Kokia nauda iš to kitiems—nežinau, kokia nauda iš to man—žinau labai gerai.

Ir jis paplojo per kišenes kurių vienoje kyšojo dolerių pluoštas, kitoje—įvairūs seni popieriai ir telegramos. . .

Su tuo ponu daugiau nebeturėjau noro kalbėtis. Palikęs jį kitiems kolegoms, nuskubėjau pas kitą asmenį, su kuriuo pastaruoju laiku taip pat buvo nemažai kalbėta.

Klausimas: Kaip su Rezistencija?

Atsakymas: Ji gyvuoja. Pastaruoju laiku joje vietos rado daug asmenų, kurie kitur atitinkamų vietų nerado.

Klausimas: O kaip su pačia rezistencija?

Atsakymas: Ji gyva—VILKą mes baigiame laidoti.

Tuo tas pasikalbėjimas pasi- baigė

Daugiau su bet kuo kalbėtis jūsų korespondentas nebeturėjo jokio noro.

Pasižymėjęs prekybininkas veteranas

Mr. J. C. (Larry) Doyle, kuris neseniai užbaigė 6 mėn. valstybės tarnybą kaip autovežimiu sekcijos konsultantas prie National Production Authority, yra 36 metų amžiaus veteranas Fordo prekybos organizacijoje.

Mr. Doyle pradėjo savo karjerą Ford Motor Co. kaip berniukas — pasiuntinys Kansas City miesto kontoroje 1916 metais. Jis avansavo per visus prekybos organizacijos laipsnius ir buvo distrikto vedėjo padėjėjas vietoje St. Louis, Houston, Chester, Pa. ir St. Paul miestuose.

Jo karjera Fordo kompanijoje buvo pertraukta tik vieną kartą 1942-45 metais, kada II Pasaulinio Karo metu tarnavo JAV kariuomenėje kaip specialus asistentas prie brigados generolo R. E. Hardy, Ordnance Department šaudmenų skyriaus viršininko. Mr. Doyle baigė karinę tarnybą pulkininko laipsniu.

Mr. Doyle, dabartinis Fordo centrinio regiono prekybos vedėjas, savo laiku yra buvęs Ford Motor Co. ir skelbimų skyriaus vedėju. Sk.

Apie žagariečių klubą

Birželio 22 d. priešpusmetinis klubo susirinkimas įvyko Vengeliausko svetainėje. Narių dalyvavo daug.

Klubo pirm. W. Krisčiūnas prašė susirinkimą kiek galima greičiau baigti, kad liktų laiko nuvykti į "Naujienų" gegužinę. Parengimų komisija pranešė, jog birž. 29 d. Liepos sode rengiama klubo gegužinė. Fin. rašt. A. Grinevičius prašė visais klubo reikalais kreiptis nauju adresu (8030 S. Yale). Susirinkimui pasibaigus, daugelis važiavo į "Naujienų" gegužinę.

Klubo kor. J.B.

Pasveikino pirmuosius abiturientus lituanistus

Šviesos Sambūris, patyręs apie Aukštesniosios Lituanistinės Mokyklos pirmosios laidos darbštumą, patarumą, mokslę, gilų patriotizmą bei idealizmą, pasveikino abiturientus mokyklos baigimo proga š. m. birželio 14 d.

Šviesos Sambūrio Chicago's skyriaus pirmininkė Dalia Sruogaitė Bylaitienė, nariai Irena Garmūtė, Romas Karuža ir Al-

VISI IŠVENTĖ

High Act Thriller!—Vera Kimris and her partner, Les, perform their part of the annual July 4th show in Soldier Field from trapezes, 90 feet in the air. Their act is a highlight of an action packed three hour show this year which includes other circus acts, stock car races, and the biggest fireworks display in Chicago history. The show is sponsored by the Cook County Council, American Legion. Amerikos J. Valstybių Nepriklausomybės šventės proga Soldier Field liepos 4 dieną tarp 7:30 ir 10:30 val. vakare tikimasi minios apie 75,000 asmenų. Šventę rengia Amerikos Legionas, iškilnių vadovas — Howard W. West. Lygiai 8:00 val. vakare prasidės triukšmingos senų automobilių lenktynės, kuriose dalyvaus šie garsūs vairuotojai — aktobatai, kaip: Gilbert "Skippy" Michaels, Herman Jordan, Curt Lautenslager su savo Nr. "13", Allen Swenson ir Tom Pistone. Taip pat bus atstovai sensacingiausi cirko numeriai. Kai kurie jų bus atliekami 90 pėdų aukštyje. 10:00 val. vakare prasidės fejerverkai. Biletai po \$1.25 (rezervuoti) ir \$0.75 įėjimui.

fredas Vėlius, pasinaudodami tuo, kad abiturientai atėjo atsišveikinti su savo sergancia istorijos mokytoja, paseikino juos šiltu kolegisku žodžiu, padovanodami kiekvienam prof. Dr. P. Joniko knygą "Gimtojo žodžio baruose".

Dainuokim Lietuviškai

Modernieji šokiai ir dainos, dainuojamos milijonų amerikiečių, galima dainuoti ir mūsų kalba.

ANDRIAUS MIRONO "40 POPULIARIŲ DAINŲ" Kaina 75 c. Persiuntimas 10 c. Gaunama "NAUJIENOSE", 1739 So. Halsted St.

JOSEPHINE BASIS (pagal pirmą vyrą Rasitinis) Gyv. 4549 So. Marshfield Av.

Mirė 1952 m. birželio 29 d. 5:20 val. ryto sulaukusi pusės amžiaus. Gimusi Lietuvoje, Vilniaus apskr., Tvarečių parap. ir mieste. Amerikoje išgyveno 40 metų.

Paliko nuliūdę: dvi dukterys: Mary Carnahan ir Ann Martinkus, žentas Peter; 7 anūkai, sesuo Ursulė Naudžiūnas ir jos šeima, ir daug kitų giminių, draugų ir pažįstamų. Kūnas pašarvotas John F. Eudeikio kopl., 4605 So. Hermitage Ave. Ketvirtadienį, liepos 3 d., 8:30 val. ryto iš koplyčios bus lydima į Sv. Kryžiaus parap. bažnyčia, o po gedulingų pamaldų bus laidojama Sv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Josephine Basis giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvsė ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsiveikimą.

Nuliūdę lieka: Dukterys, Zentas, Anūkai, Sesuo, Giminės. Laid. Direkt. John F. Eudeikis, tel. YArds 7-1741.

PRANESIMAI SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ

ERZVILKO KLUBO mėnesinis susirinkimas įvyks liepos (July) 2 d. P. Vengeliausko svet., 4500 So. Talman Ave., 8 val. vakare. Kviečiami visi nariai atsilankyti, yra daug svarbių aptarimų klubo gerovei. Nut. rašt. W. P.

EDWARDAS BASKYS, JR. Gyv. 7004 So. Campbell Ave.

Staiga mirė 1952 m. birželio 28 d., popiet, sulaukęs 3 metų amžiaus. Gimęs Chicagoje.

Paliko nuliūdę: tėvai Edwardas ir Emilija (pagal tėvus Štikus) Baskiai; dėdės: Juozapas, jo žmona Louise; George, jo žmona Anna; August Shimkus, jo žmona Emilija; Charles Shimkus, jo žmona Margaret; dėdienė Bernice Shimkus ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas Petro Gurskio kopl., 659 West 18th Street.

Ketvirtadienį, liepos 3 diena, 8:30 val. ryto iš koplyčios bus lydimas į Dievo Apveizdos parap. bažnyčia, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Sv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Edwardo Baskio giminės draugai ir pažįstamieji nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvsė ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsiveikimą.

Nuliūdę lieka: Tėvai, Dėdėsė ir kiti Giminės.

Laidot. Direktorius Petras Gurskis, tel. SEeley 3-5711.

Skaitykite "N-nas"

VINCENTAS KASILAUSKAS GYVENO 6836 SO. TALMAN AVE.

Mirė 1952 m. birželio 28 d., 6:05 val. ryto, sulaukęs senatvės. Gimęs Lietuvoje, Tauragės apskr., Zvingių parap., Pešių kaime. Amerikoje išgyveno 52 metus.

Paliko nuliūdę: keturios dukterys: Ona Rakauskienė, jos vyras Stanislovas; Petronėlė Puidokienė, jos vyras Jonas; Stanislava Mocienė, Bronislava Urban, jos vyras Julijonas; 7 anūkai; 2 anūkai yra Sgt. John J. Puidokas ir Pvt. ICL Stanley Rakauskas, Jr., U. S. armijoje; 4 anūkės, 2 proanūkės; brolių vaikai: Ona, Charles, Juozas ir Stanislava ir jų šeimos, ir daug kitų giminių, draugų ir pažįstamų

Kūnas pašarvotas John F. Eudeikis koplyčioje, 4330 So. California Ave. Trečiadienį, liepos 2 d., 8:30 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Gimimo Pan. švenč. parapijos bažnyčia, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Sv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Vincento Kasilauško giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvsė ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsiveikimą.

Nuliūdę lieka: Dukterys, Zentai, Anūkai, Proanūkai, kiti Giminės.

Laid. Direkt. John F. Eudeikis, tel. YArds 7-1741.

LOVEIKIS Sluodiam Gėles Telegramu! Visas Pasaulio Dalia

KVIETKININKAS Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams. 3316 SO. HALSTED ST. Tel. YArds 7-7308

GUŽAUSKU BEVERLY HILLS GELINČIA

Gražiausios gėlės dėl vestuvių, bankietų, laidotuvsėms ir dėl kitų visokių papuošimų. 6901 SO. WENTWORTH AVE. Telef.: ST 3-2454 ir HU 2-2224

GELININKAS (PUTRAMENTAS) Linksmumo ar liūdesio valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Rūkalė pašaukite: atvyksim į jūsų namus su vainikų paveikslais išsirinkti. **ROY R. PETRO (Putramentas)**; 5519 So. Harlem Avenue, FOrtsmouth 7-9020.

URBA Gėlės Mylantiems, Vestuvėms, Bankietams, Laidotuvsėms ir m. s. Papuošimams **GELININKAS** 4180 Archer Avenue Phone: LA 3-5890 arba 3-5870

LIQDĒSIO VALANDŲ Sankaitė **MAŽEIKA & EVANS** LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI 6845 So. Western Ave. Air Conditioned Chapel and Prospect 6-0099 Parking Facilities. Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse rausime koplyčią arčiau jūsų namų

A. PETKUS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS 6812 So. Western Avenue 1410 South 50th Avenue CICERO, ILL. TELEFONAI: GRovehill 6-0142 • HEMlock 4-2644 • TOWnhall 3-2109 **KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE**

John F. Eudeikis LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDŲJIMO ISTAIGA **AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ** 4605-07 SO. HERMITAGE AVE. Tel. YArds 7-1741 ir Bishop 7-9481 4330-34 SO. CALIFORNIA AVE. Telefonas Bishop 7-9719 **MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS** Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES 1390 kil.

NARIAI Chicagos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos **AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ** **TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE**

J. LIULEVIČIUS 4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone LAfayette 3-8572

GEORGE F. RUDMIN 3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS 3354 S. HALSTED STREET Phone YArds 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS 1646 W. 46th STREET Phone YArds 7-0781

STEPONAS C. LACHAWICZ 2314 W. 23rd PLACE 10756 S. MICHIGAN AVE. Virginia 7-6672 PULLman 5-1270

L. BUKAUSKAS 10821 S. MICHIGAN AVE. Phone COmmodore 4-2228

ANTANAS M. PHILLIPS 3307 LITUANICA AVE. Phone YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS 659 WEST 18th STREET Phone SEeley 3-5711

ALFRED VASAITIS-VANCE 1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

HERE'S BIG VALUE!
New Family-Size, Low-Cost
FRIGIDAIRE
STANDARD MODEL
Model SR-60 Only \$3221 Down 78 Weeks To Pay! Cash Price \$214.75
— and with all these features
Big Super-Freezer
Double-Easy Quickcube Ice Trays
Motor-Miser mechanism
Big, all- porcelain Hydrator
Removable half-shelf at bottom
Lifetime Porcelain Interior
New Food-Safety Indicator
Come In! Also See The New Cyclo-matic Frigidaires!
GARRICK MUSIC SHOPS
4141 W. Madison St. Sacramento 2-2025
733 West 63rd St. WEntworth 6-0085
Open Monday and Thursday Evenings.

APSIŽIŪRĖK IR STANDARD MOKA
TAUPLYK SAUGIAI! **AUKŠTESNĖ DIVIDENDĄ!**
STANDARD FEDERAL
YRA STIPRIAUSIA TAUPYMO ISTAIGA AMERIKOJE
TURTAS virš \$31,000,000
ATSARGOS FONDAS " \$ 3,000,000
STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 Archer Avenue, Kampas Sacramento Avenue
JUSTIN MACKIEWICH, prezidentas Telefonas: Virginia 7-1141
Ištaigos valandos: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 4 val. po pietų, Ketvirtadieniais nuo 9-tos val. ryto iki 8 val. vakaro, Trečiadieniais visai neatidarama.
2-NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.—PIRMADIEN., BIRZELIO 30, 1952

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. Phone CA 6-4380

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
\$9.00 per year in Canada
\$9.00 per year outside of Chicago
\$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy

Užsakymo kaina:
Chicagoje — paštu: \$10.00
Metams \$5.50
Pusei metų \$3.00
Trims mėnesiams \$1.25
Vienam mėnesiui \$0.42

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:
Metams \$9.00
Pusei metų 5.00
Trims mėnesiams 2.50

Užsienio:
Metams \$11.00
Pusei metų 6.50
Trims mėnesiams 3.00

Naujienos eina kasdien, išskyrus
sekmadienius. Leidžia Naujienos
Bendrovė, 1739 So. Halsted Street,
Chicago 8, Ill. Tel. CANAL 6-8590.

P pinigų reikia siųsti pašto Money
Orderiu kartu su užsakymu.

Siūlo Atmesti Jaltą

Penktadienį sen. Robert A. Taft padarė kelis labai griežtus pareiškimus užsienio politikos klausimais, kalbėdamas 3,000 žmonių Virginia universitete, Charlottesville, Va.

Mūsų pirmas žingsnis kovoje prieš Rusijos komunistą, sako jisai, turi būti atmetimas susitarimų, kuriuos mes padarėme Jaltoje ir kurių niekad nesilaikė rusai.

Toliau sen. Taftas siūlė pradėti visame pasaulyje laisvės propagandos kampaniją prieš komunistą ir stengtis sukelti prieš Maskvą pavertę tautų žmones anapus Geležinės Uždangos.

Tokių griežtų pasiūlymų Ohio senatorius dar nėra daręs. Priešingai. Neperseniai viename savo pareiškimė spaudojai jisai sakė, kad revoliucinių sąjūdžių kurstymas Stalino valdomose kraštuose esančią "kriminališką" darbą! Kodėl dabar jisai savo nuomonę šituo klausimu visai pakeitė, sunku suprasti.

Neaišku taip pat, ką pagelbės laisvės propagandos kampanija pasaulyje, jei bus sustabdyta, kaip kad Taftas reikalauja, ekonominė ir karinė pagalba Europos tautoms, kurios dar nėra pakankamai stiprios atsigręžti nuo bolševikinės Rusijos.

Užsienio politikoje Ohio senatorius dažnai daro prieštaraujančius kitiems pareiškimus. Apgalvoto, nuoskaus nusistatymo šioje srityje jisai, matyt, neturi. Jisai pasiduoda viešosios opinijos spaudžiamas.

Bet jo pasiūlymas atšaukti Jaltos susitarimus vis dėlto yra reikšmingas. Kiti kandidatai dar nėra taip drąsiai pasisakę. Galimas dalykas, kad ir jie ims kalbėti panašiai, nes Jaltos — taip pat ir Potsdamo bei Teherano — susitarimų pragaištingumas buvo jau daug kartų keliamas viešumon. Nedaug kas juos šiandien teisinga.

Tačiau tie susitarimai sudaro santykių pagrindą tarp Vakarų ir Rytų. Jų panaikinimas reikštų santykių nutraukimą su Rusija. Kas prie to eina, tas turi būti pasirošęs visam kam.

Ar sen. Taftas to nori, ar jisai tik taip sau kalba, negalvotomas apie išvadas iš savo pasiūlymų?

ALT Telegramos

Amerikos Lietuvių Tarybos Vykdomasis Komitetas pasiuntė telegramą kongresmanui James Murphy (iš New Yorko), dėkodamas jam už įteiktą atstovų butui rezoliucijos, kuri siūlo paskelbti birželio 14 dieną kaip Pabaltijo Genocido Dieną.

Šita rezoliucija — H. Res. 702 — dabar yra teisinio komiteto (Committee on Judiciary) rankose. Nuo jo priklauso, kada ji bus pateikta svarstyti visam atstovų butui.

ALT Vykdomasis Komitetas todėl pasiuntė telegramą ir to komiteto pirmininkui, ragindamas jį pagreitinti jos svarstymą ir priėmimą.

MAJORAS GINTAUTAS

TARP BOLŠEVIKŲ IR NACIŲ

(Atsiminimų žiupsnelis iš Vilniaus 1941 metų birželio ir liepos mėn.)

6. (Tęsinys)

— Vakar iš ryto dar pora traukinių išvažiuo, o paskui kai Vilniuje ir apylinkėse pradėjo šaudyti, bolševikai pameitė galvas, o mašinstai nenorėdami važiuoti, bet priversti, manevravo taip, kad sugadintų traukinius. Pritrūkė anglių ir vandens važiuodavo papildyti ir... nebegrįždavo.

Temstant girdėjosi susišaudymas, sako kaliniai bėgo, bet bolševikai jų nesivaikė, nes kalinių daug, o jų buvo maža (kiti dar dieną išvažiuo). Jau sutemus, į sunkvežimį sukrovė nušautuosius ir patys juo pabėgė. Naktį lenkas — komunistas Buiko sumanė dar vieną traukinį išvežti, bet kas tai atkabins ir jis išvažiuo tik su dviem vagonais.

Vėliau jis mane pakvietė užkasti, nes, esą, dabar dar daug maisto čia yra, o vėliau nebebus, nes vokiečiai jau apžiūrėję.

Jo tarnybos būdelėje pavalgėme "Maisto" gamintų konservų su džiovinta duona, atsigėrėme šalto vandens ir aš padėkojė už malonų vaišingumą, nuėjau gulti į man skirtą vagoną.

APŽVALGA

HOLANDIJOS SENATO RINKIMAI

Birželio 26 d. įvyko Holandijos senato rinkimai. Diena prieš tai buvo renkamas atstovų butas, kuriame socialistinė Darbo partija laimėjo 30 vietų, kaip ir katalikų Liaudies partija, nors socialistai gavo apie 16,000 balsų daugiau už katalikus.

Senatė šios dvi partijos laimėjo taip pat po lygų skaičių vietų — 14. Vieną senatoriaus mandatą katalikai paveržė komunistams, kurių dabar beliko senatė tik 2.

Priešrevoliucinė partija (kalvinistai) išrinko 7, krikščioniškai istorinė sąjunga (liberaliniai kalvinistai) 6, laisvės ir demokratijos partija (nebažnytiniai liberalai) 4.

Iš Hagos praneša, kad naują ministerių kabinetą sudaryti bus pavesta dabartiniams premjerui Willem Drees, Darbo partijos atstovui. Bet socialistai sutiksia eiti valdžion su katalikais tik tuo atveju, jei pastarieji priimsią "pažangios socialinės politikos" programą.

VALOMA VOKIETIJOS DIPLOMATINĖ TARNYBA

Vokiečių Federalinės Respublikos parlamento komitetas surado, kad spaudoje paskelbti kaltinimai prieš užsienio ministeriją yra pagrįsti. Kai kurie jos valdininkai ir diplomatai iš tikrųjų yra susitępę nacių.

Užsienio ministerio portfelį turi pats premjeras Adenaueris, krikščionių demokratų vadas. Jo niekas neįtaria simpatijomis naciams, nes jisai buvo Hitlerio priešas.

Pranacizmo kaltinimai buvo iškelti prieš 21 užsienio ministerijos valdininką. Tyrinėjimo komitetas dalį jų išteisino. Nors komiteto pranešimas dar nėra ištisai paskelbtas, tačiau ministerija jau pradėjo apsisvalyti nuo tų, kurių tarnavimas naciams tapo įrodytas.

Vienas iš jų yra Von Grundherr, ambasadorius Graikijoje. Jisai taikavo Ribbentropo užsienio ministerijos Skandinavijos departamente ir yra kaltinamas dalyvavęs "teroro režime" Danijoje, ypač veiksmuose prieš žydus. Jisai yra pašalintas iš ambasadoriaus pareigų.

Komitetas kaltina apsilėidimus aukštųjų užsienio ministerijos pareigūnų, kurių žinioje yra valdininkų ir pasiuntinių skyrimas.

Krikščionių demokratų partija, kuri vadovauja Bonnos valdžioje ir parlamente, iš viso yra per daug nuolaidi buv. hitlerininkams. Norėdama gauti jų

balsus rinkimuose, ji priima juos į savo organizaciją ir į valdinę tarnybą.

UŽ IR PRIEŠ

Indija pasiuntė į Kiniją "kultūrinę delegaciją" po vadovybe ponios Vajaya Lakshmi Pandit, kuri buvo ambasadorius Jungtinėse Valstybėse. Kai delegacija sugrįžo namo, Indijos sostinėje New Delhi pasklido gandai, kad jos nariai privačiuose pasikalbėjimuose reiškia labai nepalankias nuomones apie Mao Tze-tungo režimą ir bandrą padėti komunistinėje Kinijoje.

Indijos premjeras Jawaharlal Nehru sako, kad tie gandai padarė jam didelį nesmagumą. Užsienio reikalų ministerija išleido delegacijos vadovės, pios Pandit (kuri yra Nehru sesuo), pareiškimą, kad per penkis savaites savo buvimo Kinijoje delegacijos nariai su "pasigėrėjimu" stebėję Kinijos žmonių entuziazmą ir energiją sprendžiant sunkias savo krašto problemas.

Bet, sugrįžusi iš Kinijos, Vajaya Lakshmi Pandit, savo pranešime parlamentui, pareiškė, jog Kinijos komunistų metodai esą "nepaprastai drastiški ir nesuderinami su mano demokratijos sąvoka". Ji taip pat sakė, kad Kinijos studentai esą "visiškai disciplinuoti".

Vieną kartą ta ponija kalba vienai, kitą kartą kitaip — žiūrint, ko reikalauja jos brolio vedama "gudri" politika.

MIZAROS "ISTORIJA"

Rojus Mizara rašo Lietuvių Darbininkų Susivienijimo organo "Tiesa" apie tos organizacijos istoriją:

"Po to, kai 1930 metais Chicagoje buvo suskaldytas SLA seimas ir vienas susivienijimas, įvykis išsėstų delegatų — virš 200 jų — seimas Meldazio salėje išrinko savo pildomąją tarybą iš septynių narių."

Tai ne istorija, o Mizaros fantazijos. SLA seimą Chicagoje "suskaldė" komunistai, išvesdami iš jo savo delegatus, kurie per dvi dienas staugė ir kėlė triukšmą, neleidami seimui pradėti savo darbą ir paskui pasiūlydami iš seimo, kai atėjusioji policija ir padarė tvarką salėje. Policija išvedė iš salės tik kelis aršiausius reksnius, kurie neklaušė pirmininko patvarkymų ir nesiliovė skandaling. Dauguma komunistų delegatų, pamatę policiją, nutilo — ir niekas jų iš salės nemetė.

Komunistų delegatų buvo apie 190, o kitų virš 200. Bet po pirmosios trečiadienio sesijos komunistai į seimą nebegrįžo, nes tokį įsakymą jie gavo iš savo vadų, kai šie įsiti-

kino, kad komunistai neturi seime daugumos ir negali jo užvaldyti. Jie nusivedė savo būriutes į Meldazio salę "seimavoti".

Tuo tarpu SLA seimas tęsėsi toliau. Atidarydamas antrąją trečiadienio sesiją, SLA prezidentas padarė viešą pareiškimą, kviesdamas visus delegatus, kurie buvo priešpriet pasišalinę, grįžti į salę ir dalyvauti seimo darbuose. Niekas nesiūlė SLA skaldyti.

Jį sąmoningai suskaldė bimbinkų klika, kuri kėsinosi pagrobti visą SLA, o kai šis užsimojimas nepasisekė, tai norėdama jį sugriauti ir sukurti iš jo likučių savo susivienijimą.

Žmonėms, kuriuos bimbinkai ištraukė iš SLA, naudos iš to tikrai nebuvo jokios.

Sporto kronika

Birželio mėn. 22 d. Chicago LSK Perkūno futbolo komanda savo aktyvam įrašė 11 : 0 pergale, kurią ji pasiekė prieš Riggers komandą, "National Soccer" lygos pirmenybių nusiitiki-me. Pirmas kelinys 3 Sadausko ir 1 Nungaudo įvarčių baigėsi 4 : 0, o antrame tas pats Sadauskas, buvęs pažymėtinai geros formos, pridėjo dar 4; likusius gabalus įkrovė: Martinkus, Sipavičius ir Koženiasukas. E.

Atėmė lošimo iš pinigų mašinas

Apskritis viršininko policija padarė kratą apskrity ir atėmė 19 lošimo iš pinigų mašinų, kurios buvo rastos 11 vietovių. Suareštuota 11 žmonių.

Prancūzų misija

Liepos 2 d. atvyksta į Chicago prancūzų misija, kurią sudaro 70 asmenų, parinktų iš karinės ir pramonės srities žmonių. Jie čia nori susipažinti, kaip Amerika suderina karinio apsiginklavimo pastangas su taikos meto ekonomija. Misijai vadovauja let. gen. Olivier Poydenot, Prancūzijos pažangiųjų krašto gynybos studijų instituto vice-direktorius.

Misija Amerikoje išbus iki liepos 18 d. Atvyko į Ameriką birž. 7 d.

SKYRYBOS PO MĖNESIO

Teisėjas davė skyrybas Mrs. Berndt, 31 m., 3719 N. Bosworth, kuri nė mėnesio negyveno su savo vyru. Jos advokatas teisme aiškino, kad dirbtuvės inspektorių ją vedęs geg. 29 d., o juodu atsiskyrė birželio 11 d., kada vyras ją sumušęs.

Jei turi parduoti ūkį — "Naujienas" tuoj užsukti. O jei laiko neturėsi — Telefonu pakalbėsi.

"STALINO STATYBŲ" PASLAPTIS

Tik dabar aikvaizdžiai paaiškinti gigantiškų sovietinių kanalų, pravestų visiškai neatsižvelgiant į nuostolius žmonėms, kritikus kaip mites, žiauriau negu faraonų laikais, strateginiai tikslai. Kadaiše Leninas metė šūkį: "komunizmas yra Sovietų jėga plius viso krašto elektrifikacija". Dabar tą planą emėsi realizuoti Stalinas, pasiryžęs atsilikusią Rusiją iškiskai ir strategiskai iškelti į kitų 20 a. valstybių tarpą. Ko nepavyko turkų sultonui Salimui II ir Petruui Didžiajam, būtent — ten, kur Volgos vingis prie Stalingrado ir Donas prie Kalačo priartėja per 100 km. išvesti kanalą ir jų vandenį sujungti, be jokios atodairis ir nieką pravedė Stalinas. Dirbama buvo žiauriausiomis sąlygomis, bet jų niekas nežūrėjo — svarbu buvo tikslas.

1933 m. buvo išvestas Baltosios jūros kanalas, jungiąs ją su Baltijos jūra, 1937 m. — Maskvos-Volgos kanalas, o dabar baigus Volgos-Dono kanalą, kuris prieš Sekmines, kurių betgi niekas dabar jau Sov. Sąjungoje nebešventina, buvo iškilmingai atidarytas, nuo 1952 m. vasaros galima sovietinius povand. laivus ir greitlaivius, minininkus ir minogaudžius, torpedinius laivus, naikintojus ir pakrančių laivus iki 2500 BRT iš Arkties ledjūrio lengvai vandens keliais perkelti į tris Pietų Rusijoje esančias jūras ir priešingai. Kadangi Volga ne iki Stalingrado gali priplaukti laivai net iki 10,000 BRT, tai ateities kare Sovietų Juodosios jūros kreiseriai galės veikti Kaspijos jūroje ir mesiti į kautynes prie Persijos

krantų. Cimlianskajos jūroje dirbtinai sudarius didžiulį vandens tvenkinį, tuo būdu bus apsaugota ligi šiol lengvai pažeidžiama viasa "apatinė sovietinio kūno masė": atidarius jo užtvankas, būtų nukirstas bet koks žygis į sovietinės pramonės kombinatus. Prie ta progą paskelbto aprašymo vokiečių "Der Spiegel" Nr. 21/52 įsidėjo Rusijos kelių žemėlapi, į kurių įtraukta ir Lietuva. Būdinga, jog Kaunas pažymėtas aiškiai lietuviškai: ne "Kaunen" ar "Kovno", bet — "Kaunas". Prie Stalingrado kanalo angos pastatytas milžiniškas 50 m. aukščio Stalino biustas su skulptūromis išpuoštais triumfo vartais. Tačiau kiek prie tų "didingų statybų", kur bedirbant ore užšaldavo net vandens pūslai, žuvo mūsų tautiečių ir kitų pavergtųjų, oficialūs pranešimai nieko nesako... (ELTA)

Ketverių metų dailininkė

Laura Kiaulėnaitė, architektų Petro ir Vacės Kiaulėnų 7 metų dukra, pirmą kartą pasirodys su savo tapybos darbais "JURATĖS" viloje Beverly Shores, Ind. Paroda atidaroma liepos 5 d. 4 val. popiet.

Jaunąją dailininkę publikai perstatys dail. K. Zeromskis.

Mergytė pradėjo piešti 4 metų eida. Nepaprastas to amžiaus talentas! Ji turi puikų koloritą ir gerą skoni.

Tik "Naujienos" rašo tiesą — neša laimę, mokslą, šviesą.

JŲ LAIMEI TURĖKITE PARUOŠĘ SANTAUPAS

★ Dovanoms
★ Švietimui
★ Apsaugai

ATIDARYKITE SĄSKAITĄ DABAR!

GERI DIVIDENDAL Garantuotas Saugumas
Sutaupoma Išmokamos Pareikalavus

LIETUVIŠKA ĮSTAIGA

UNIVERSAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago 8, Illinois

Telefonas: HAYmarket 1-2028

Valandos: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 valandų vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 3 val. p. p.

CLEVELANDO TRUPINIAI

Kai neapykanta ir nervai pakeičia protą

Spaudoje yra lyg ir nusistovėjusi taisyklė, kad į polemiką einama tik su tokiais žmonėmis, kurie supranta spaudos reikšmę ir atsakomybę, o į nepraustaburniškų peckelių iššokimus bei koliojimus paprastai neatsakoma. Padorūs laikraščiai redaktoriai tokių "raščių" savo laikraščiu skiltyse taip pat nespaudina ir juos pasiunčia krepšiu.

Pastaruoju metu aiškiai pastebimas "Draugo" dienraščio tono nepraustaburniškumas, nes jame per daug dažnai užtikami "raštai", kurių skelbimas dienraščiui garbės tikrai neteikia, nes juose aiškiai reiškiasi kitaip manančio žmogaus neapykanta. Atrodo, kad to dienraščio bendradarbiai užmiršo laisvos spaudos etiką ir atsakomybę ir pasišovę sunaikinti kiekvieną, drįstantį kitaip galvoti ir suprasti, nes dienraščio skiltyse nuolat randi koliojimąsi ir dergimą žmogaus, parašiusio kitaip, negu nori to dienraščio vadai, o ne kultūringą nagrinėjimą iškelto klausimo. Juo labiau tai krinta į akį, kad tas dienraštis garsina save: "Vienintėlis tautinės ir tikiškos minties lietuvių dienraštis pasaulyje".

Kaip vienas iš tokių "žurnalistų", yra pasireiškęs Dr. Ant. Juška. Jis dar ir ne vien Dr. Ant. Juška, bet ir žmogus, kuriam Evangelijos žodžiai: "... mylėk artimą kaip pats save..." — kur kas daugiau pasitytini, negu kitam mirtingajam, o vis dėlto jis gyvena artimo neapykantėje, bent jau žiūrint į jo "žurnalistinės" plunksnos "veidą".

Jis "pagarsėjo" savo spaudos kurtimo teorija, už ką gavo pelnytą atsakymą ir, rodos, turėjo liautis naudojantis Slabados tam tikrų piliečių "smegenimis", bet atrodo, sugalvojo pasiūkti ant granito kalvos ir toliau skelbti savo "mokslą".

Š. m. "Drauge" 109 Nr. skaitome to paties stiliaus straipsnį: "Čiurlioniečiai, premija ir insinuacijos", po kuriu pasirašė šį kartą nebe Dr. Ant. Juška, bet A. Granitiškis.

Pasirinkimas slapyvardžio įdomaus: A. Granitiškis, jau puikiai pažįstamam stiliui, pasiryžo "sudirbti" A. Smeltniškį.

Bet, vis dėlto, dar šį kartą aš bandysiu tą granitą apskaldyti, nes nuo jo skelbiamas ne mokslas, o demagogija.

Sekime to "žurnalisto" gražbylystę:

"... Naujienų" korespondentas p. A. Smeltniškis, liedamas savo "Clevelando trupiniuose" "Čiurlionio" ansamblio koncertą Chicagoje, keilikoje eilučių pribėrė tiek prasimanymų, insinuacijų ir netiesos, kad vedamųjų "korespondencijų" mintis išlindo kaip yla iš maišo.

Kiek "prasimanymų" ir "netiesos" tada parašiau, skaitytojas prisimena, taigi savaimė aišku, kodėl toks burnojimas: mat čia buvo iškeltas klausimas, kurio iškelimas baidiai nepatiko "Draugo" bendradarbių klubo pirmininkui Dr. Ant. Juškai.

Skaitykite toliau: ... Korespondentas pranešė, kad "ansamblio artėjas prie subyrėjimo", kad to koncerto pajamos einančios tikrai vienai pasaulėžiūrinei grupei ir t.t. ir t.t....

Čia jau man labai nemaloni tema viešai nagrinėti, nes aš to ansamblio esu, manau, nuoširdesnis gerbėjas, negu A. Juška, ir todėl jo rūpesčiai nenoriu pasinaudoti polemikai, nes puikiai žinau, kad ir Ant. Juška su visu savo "štabu" žino to vieneto paskutiniųjų laikų vargus. Bet dabar, atrodo, reikalas pagerės, nes ir ansamblis yra padaręs didelę pažangą, kad pasidarytų plačiąjai visuomenei atstovaujamas meninis vienetas. Tai patvirtina Clevelande duotas paskutinis koncertas, iš kurio pelno didelė suma pinigų paskirta Kultūros Fondui ir pa-

sižadėjimas duoti koncertą š. m. liepos mėnesio pradžioje Clevelande įvykstančiam SLA seimui.

Toliau: ... I tą insinuaciją korespondenciją reigavo dr. A. Juška ir "Čiurlionio" ansamblio valdyba. I tos korespondencijos tikslus išveidgamas dr. A. Juška pavadinu tokiu insinuacijų skelbimą "kultūrinių laukų kurmio" darbu...

Ir vėl tas malonusis Juška! Jis tinka ne tik Evangelijai skelbti, daktaro vardu pasirašyti, "Draugo" bendradarbių klubui pirmininkauti, bet ir kaimo moterėlės pareigas eiti, kai jis, savo laikraštinių priešininkų kitaip negalėdamas "sustvarkyti", imasi pravardžiavimo meno! O tas tikrai jam, kaip artimo meilės skelbėjui, tinka.

Per daug ilgai nesustokime:

Toliau tas A. Smeltniškis, jau nesidangstydamas trečiojo asmens pareikšimu, drąsiai klausia savo vardu: kas atsitiko su pirmojo premijuoto veikalų pajamomis? Sąžiningas korespondentas, neturėdamas tamsių tikslų, nemestų per spaudą insinuacijų klausimų, o teirautųsi ten, iš kur galima patirti padėtį. 1951 m. balandžio mėnesio "Čiurlionio" koncerto piniginis vaizdas tilpo š/m "Čiurlionio" koncerto programoje (mano pabraukta — A. S.) Skyriuje "Šis tas iš 'Draugo' bendradarbių klubo veiklos" randame: koncertas pasisekė — didieji Operos rūmai buvo perpildyti. Pajamų susidarė daugiau kaip 6 tūkstančiai dolerių... Tai yra to A. Smeltniškio rūpimo "biznio" veidas...

Esu labai patenkintas savo pirmąsio straipsnelio pasėkimis, nes plačioji visuomenė sužinojo, kad koncertas davė per 6 tūkstančius dolerių pajamų, o iki šiol "Draugo" bendradarbių klubas nesiteikė painformuoti visuomenę, bet reikalą pradėjus lukštentinti spaudoje, "pajuto" reikalą paskelbti "apyskaištą", kad ir tokioje formoje, kaip koncerto programoje, mat, čia reikalas liečia tik... 6 tūkstančius dolerių.

Sekime toliau "žurnalisto" perlus:

... Todėl jau a priori jam čia viskas negera, jam čia viskas griautina. Toks ponas mielai smerktu, jeigu galėtų, ir Maironi, kad kunigas, ir Vaižgantas — kad sutanę nešiojo...

Ar neperdaug sau leidžiama, linksniuojant didžiųjų lietuvių vardus tokiame straipsnyje? Argi Juška, pasilipęs ant granito kalbos, nemato, kad tarp pamintų Tautos Veteranų ir trečiojo yra tokia didelė skirtumų praraja, kad pirmieji, užgirdę jų palyginimą prie trečiojo, turėtų apsiversti karste, nes tretysis, nors ir nešioja "kolokratką", eina kaimo pravardžiutojos pareigas! Geriau atitraukite savo rankas nuo Tautos Didvyrių, kurių atmintis kiekvienam lietuviui yra brangi!

Turėkime kantrybės dar minutėlę:

... Galų gale kas gi kaltas, jeigu katalikiškos pasaulėžiūros visuomenė sukūrė plataus masto kultūros žurnalus, organizacijas, archyvus, muzėjus, mokyklas, kai tuo tarpu iki vis tebeužimti aiškiniu koks ryšys tarp socialdemokrato ir komunisto ir kas geriau supranta "Komunistinį manifestą", — ar Leninas ar, gal, p. A. Smeltniškis. Su pagonybe ir ateizmu lietuvių tautai nepakeliui. Čia ir glūdi A. Smeltniškio rūstybės paslaptis...

Drąsi demagogija! Juk žino visas kultūringas pasaulis, kad skirtumas tarp komunisto ir socialdemokrato yra toks didelis, koks jis yra tarp Didžiųjų Tautos Vyrų Maironio ir Tumo iš vienos pusės ir kaimo pravardžiutojos iš kitos. Kas liečia sukurtas mokyklas, tai už jas mes jums kredito neduodame, nes per savo sukurtas mokyklas labai didelei daliai mūsų jaunimo širdyse užgesinote meilę Tėvynei Lietuvai ir atėmėte jiems įgimtą tėvų kalbą! Šitą jūsų meškos patarnavimą Tautai įvertins istorija.

Dėl "gudriojo" klausimo, kas geriau supranta "komunistinį manifestą" — Leninas ar Smeltniškis, kaip reikalą nežinančiam pasakysiu, kad čia žino-

vas bus Leninas. Bet aš taip pat turiu pasakyti, kad A. Smeltniškis geriau žino ir supranta Evangelijos tekstą, kuriame kalbama apie artimo meilę, negu mano oponentas, nes jeigu jis suprastų Kristaus dvasią, jis būtų santūresnis artimo atžvilgiu.

Oponentas mane išplūdęs visokiais pravardžiavimais, dar tuo nepasitenkino, bet pasiūstė mane, kaip matome, padaryti ir komunistu ir bedieviu, nors aš nei vienu nei kitu tikrai nesu, tik aš artimo meilę suprantu Evangelijos, gi oponentas biznio dvasioje.

Oponentui, kad jis nekompromituotų savo "stiliumi" atstovaujama dienraštį, būtina įsidėmėtini Katalikų spaudos suvažiavime kardinolo Stritch pasakyti žodžiai: "Mūsų demokratiniai idealai yra krikščioniškos doktrinos ir žmonių broliškumo atspindys..." ("Draugo" Nr. 144 š.m.)

Kol oponentas negrįš prie jo paties skelbiamos artimo meilės tiesos ir neišeis iš žurnalistinių šunkelių, toliau eiti su juo į polemiką būtų labai negarbinga.

Ir todėl čia yra taškas!

—Aleksas Smeltniškis

Pašautos firmos atstovas

Hauser Nash Sales Inc. biznio vedėjas Alexander buvo kelijų vyrų užpultas ir sužeistas. Manoma, kad tai bus atsitikę ryšium su firmos ginču su uni-ja. Nusikaltėliai ieškomi.

Pasmerkė mirti

Proszewski, 26 m., kuris nuodūrė peiliu žmoną savo namuose 4541 S. Hermitage, nuteistas mirti elektros kėdėje.

1948 m., kada jis žmoną nužudė, Proszewski buvo pripažintas nepilno proto ir nugabentas į ligoninę. Iš ligoninės jis buvo paleistas pereinū metų lapkričio mėnesį.

Vėl byla prieš Bundesen

Nors teisėjas Cowelli nerado gal ma pakaltinti buvusį miesto sveikatos skyriaus direktorių Dr. Bundesen, bet valstybės gynėjas Boyle su tuo nesutinka, ir vėl iškėlė bylą prieš Bundesen.

Kaip žinia, Bundesen buvo prisiekusiųjų teismo pakaltintas ryšium su arklieko skandalu.

Jei esat ragavę šių dienų

SCHENLEY

... tai žinot, kad

ji yra amžiais

skaniausia

degtinė!

BLENDED WHISKEY 86 PROOF. 65% GRAIN NEUTRAL SPIRITS. SCHENLEY DISTRIBUTORS, INC., NEW YORK, NEW YORK

TIRE RENEWABILITY never known before!

THE GREAT NEW Mid-Century U.S. ROYAL MASTER

ATTENTION!

ROYAL MASTER OWNERS

Don't forget! Your purchase of Mid-Century Masters—regardless of where you bought them—entitles you to our FREE inspection! Drive them in today.

ACT TODAY—

Visit our Modern Tower Control Service Center—Body - Fender Paint - Wheel Balancing - Alignment - Mechanical - Brakes — All Makes of Cars — Payments Arranged

U. S. ROYAL DISTRIBUTOR
Peoples Pontiac, INC.

3150 W. OGDEN AVE., AT KEDZIE ROckwell 2-4060

AVONDALE Savings & Loan Ass'n
Start on the Road to Security Open a Savings Account Here
Each account insured up to \$10,000 by Federal Savings and Loan Insurance Corporation.
2965 MILWAUKEE AVENUE
Dickens 2-7700
CHICAGO, ILL.

IŠALKĖS? IŠTROŠKĖS?

Norėtumėt pamėginti ką nors naujo ir skirtingo? Atvažiuokite į Harvey's Drive-In ir paragaukite mūsų skanių:

- Oliveburgers • Cheeseburgers
- Latinburgers • Fried chicken
- Bar-B-Q sandwiches.

Milžiniški maistingi super malted milks, Sundaes and sodės.
Tel.: LA GRANGE 169

HARVEY'S Drive In Restaurant
(Jums patiks čia valgyti)
Plainfield and LaGrange Rd.
LA GRANGE, ILL.

Pervežu baldus
Chicagoje ir iš tolimesnių vietų
TURIU ILGĄ PATYRIMĄ

Juozas Naujokaitis
6819 So. Rockwell St.
CHICAGO 29, ILL.
Phone: WALbrook 5-9209

PROGRESS LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĖS

PECIALI SĄLYDITUVAI, TELEVIZIJOS APARATAI, SKALBIAMOS MAŠINOS, BALDAI, MATRACAI, KILIMAI, LOVOS IR VAIKŲ BALDAI

Didžiausias Pasirinkimas MAŽIAUSIOS KAINOS Lengviausi išmokėjimai Baldai Padaromi Pagal Užsakymą

PROGRESS FURNITURE CO.

3224 SO. HALSTED ST.
Tel. VICTORY 2-4226
4183 ARCHER AVE.
Tel. LAFAYETTE 3-3171
CHICAGO, ILL.

FOTOGRAFAI CONRADAS (LIETUVIS)

Moderniškai įrengta vieta įvairioms nuotraukoms. Specialybė — vestuvės. Jaunavedžiai gaus puikią ir brangią dovaną. Sažiningai ir gražiai atliekamas darbas.

414 WEST 63RD STREET
Telefonai:
ENG. 4-5883 ir ENG. 4-5840

JUNE BRIDES AND GRADUATION PREKIŲ IŠPARDAVIMAS

Didelis pinigų sutaupymas ant Parlor setų, Miegamo kambario setų, Dinetės setų, Lovų, Matrasų, Elektrinių šaldytuvų, Hoover duikių valytuvų, Universal virtuvės pečių, Karpetų, Kilimų, Lempų, Siuvamųjų mašinų, Jewelry, Diamantų, Laikrodžių.

LENGVAIS IŠMOKĖJIMAIS

JOS. F. BUDRIK, Inc.

Lietuviška įstaiga — bendrovė

3241 SO. HALSTED ST.
Tel. CALUMET 5-7237-4591

Atdara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais.

Nauja Budriko Radio Valanda iš W. H. F. C. 1450 k. Radio Stoties ketvirtadienio vakarais nuo 6 val. iki 7 val. su orkestru ir dainomis.

Skaitykite "N-nas"

"If You Must Dash" call the

FLASH CAB CO.

Chicago's First Radio Dispatched Cabs.

We have a car within minutes of your door at all times.

24 HOUR SERVICE

Operator 50 for EMERGENCY CALLS

Phone: Longbeach 1-1444

KAZYS ČESNAUSKAS

GENERAL CONTRACTOR

Statau naujus namus ir atlieku visokius namų remontus.

Darbas garantuotas. Telefonas: LAFAYETTE 3-3306

Skambinti nuo 6 iki 9 val. vak.

TIRES - TUBES

Goodyear ir kitos padangos. Willard Batteries

Seat Covers

Lengvais išmokėjimais.

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.

CHRYSLER - PLYMOUTH DEALER

4030 Archer Avenue

Tel.: Virginia 7-1515

Lietuvių Krautuvėje Didelis Pasirinkimas

Baldai, šaldytuvai, pečiai, skalbiamos mašinos, lovos, matrasai, kilimai. Radijo, televizijos setai, baldai vaikučiams.

Zemos kainos, lengvi išmokėjimai, tuojau pristatoma. Baldai pagal užsakymą.

ROOSEVELT Furniture Co., Inc.

2310 W. Roosevelt Rd. SEeley 3-4711

NAUJA GYDUOLĖ

Alexander's Nauja Maistinga Gyduolė yra mišinys riešutų, uogų, šaknų ir lapų; ji yra vartojama nuo visokių nervų ligų ir nervišku galvos skaudėjimu, nuo šalčių ir lytiško silpnumo, greitai pavargimo, gėra nuo inkstų (kidneys) ir dėl visokių vidurių nesveikimų — išvermingas maistas ir stimuliuojantis tonikas. Nežiūrint kokia liga sirgtumėt, šitame mišiny yra pastiprinimų. Vartojama arbatos formoje. Svaras \$8.00, pusė svaro \$4.00, ketvirtis svaro \$2.00. Prisiūčiam į namus.

ALEXANDER'S CO.

414 WEST BROADWAY South Boston 27, Mass.

SOPHIE BARCUS

RADIJO VALANDA

IS Stoties W. G. E. S. 5000 watts—1390 kil.

Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeštadieniai nuo 8:30 iki 9:30 ryto. Ir kas Pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro

LIETUVIŠKOS VAKARUSKOS

Tel. HEMlock 4-2413

7121 SO. ROCKWELL ST. Chicago 29, Illinois

Garsinkitės "N-nose"

3—NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. —PIRMADIENI, BIRŽELIO 30, 1952

IS CHICAGOS IR APYLINKIU

Priešbolševikinė sueiga Chicagoje

Jungtinis Priešbolševikinis Tautų Frontas Chicagoje jau yra atlikęs nemažą darbą, kurin įjungiamą apstybę tautų, kurių broliai ir sesės yra pavergti Sovietų. Vienas iš viešųjų žygių — kviečiamas tarptautinis priešbolševikinis susirinkimas Chicagoje, Chopin School Auditorium — mokyklos auditorijoje, Rice ir Campbell gatvių kampe, arti Chicago ir Western Ave., š. m. liepos mėn. 6 d., sekmadienį, 9 val. po pietų.

Svarbiausiu kalbėtoju sutiko būti kongreso atstovas Charles G. Kersten. Šis garbingas vyras 1951 m. balandžio 17 d. atstovų rūmams pateiktoje rezolucijoje pasmerkė Sovietų pavergtųjų tautų persekiojimą ir yra vienas žymiausių amerikiečių kovotojų joms išlaisvinti. Minėtoje rezolucijoje jis reikalauja nerusams tautų apsisprendimo teisės.

Šiuo netikru metu jau išmūgę valanda visiems lietuviams įsijungti visuotinė kovon už Lietuvos laisvę. Toji kova turi būti vedama ne išsisklaidžiusiai, bet einant petys į petį su kitais to paties likimo tautų atstovais. Mūsų visų uždavinys ne vien kovoti prieš bolševizmą ir už pavergtųjų tautų apsisprendimą. Mes privalome kovoti ne vien už Lietuvos laisvę, bet ir tos laisvės patikrinimą ateičiai. O didžiausią gresmę laisvei sudaro rusiškasis imperializmas, kuris siaubė praityje ir nūdien. Lietuvių vardu kalbės adv. Antanas Olis, ALT vicepirmininkas, Cook County Sanitary District prezidentas.

Tautiečiai, vardan kenčiančių brolių ir sesių, kviečiami jūs kuo gausiausiai dalyvauti šiame protesto susirinkime. Savo dalyvavimu prisidėsite prie to šauksmo išlaisvinti pavergtuosius ir tinkamai suteikti amerikiečius prieš bolševizmą ir rusiškąjį imperializmą. Tautiečiai, jūs kviečiami atlikti savo pareigą! Gedimians Galva, JPTF Polit. Komisijos Pirm.

Apklausa merą dėl Bundeseno

Apklausos prisiekusiųjų teismas nutare pakviesti liudyti merą Kennelly ryšium su numatomu Dr. Bundesen gražinimu į sveikatos direktoriaus vietą.

Anksčiau Bundesen buvo pakaltintas prisiekusiųjų teismo dėl netinkamo savo pareigų ėjimo ryšium su arkienos skandalu, bet vėliau teismas jį išteisino, ir Bundesen buvo numatytas vėl gražinti į savo vietą nuo liepos 1 d. Meras sako, jog jis mielai sutiksias liudyti.

Bylą prieš Bundesen iš naujo kelia valst. gynėjas Boyle.

Mokyklų atostogos

Praeitą penktadienį pasibaigė mokslo metai apie 375,000 Chicago moksleivių. Atostogos tęsis iki Darbo Dienos.

Kai kur savo "džiaugsmą" pasibaigus mokslui mokiniai išreiškė tuo būdu, kad Calumet aukštesniosios mokyklos bibliotekoj buvo pakurta ugnis, kuri padarė \$25 nuostolių knygoms ir įrankiams.

Karo tarnyba — jaunimo didžiausias rūpestis

Šiuo metu vyksta tarptautinis Key Club jaunimo atstovų suvažiavimas Chicagoje. Iš jaunuolių kalbų matyti, kad jiems daugiausia rūpesčių kelia galimybė būti mobilizuotiems į kariuomenę.

Vienas jaunas piliėtis, 16 metų mokyns Ketchum, pareiškė, jog jis nemana, kad JAV bus ilgai Korėjoje, nes jos turinčios "iš ten išėiti kaip tik galima greičiau". Kitas vėl 17 m. mokyns Mustoffa, sako, jog jis nieko viliojančio ateity nematęs baigęs mokslą: jei per tą laiką karas Korėjoje ir pasibaigtų, tai kur nors kitur jis galys vėl iškilti. O tai ir negalį teikti džiaugsmo.

Saugoja suvažiavimo patalpas

Jau penktadienį FBI ir slaptosios policijos agentai pradėjo sergėti ištais 24 valadas partijų suvažiavimo patalpas International Amphitheatre, 42 ir Halsted St. Saugojimas bus atliekamas pagal autoritetingą išdirbtą planą.

Garsinkitės "N-nose"

Tada viešpatavo moterys

Kaip Chicago gamtos istorijos muziejaus pareigūnas Collier paaiškino, buvo toks laikmetis Amerikoje, kada valdymas tikrai buvo moterų rankose. Tas laikmetis buvo Iroquois indėnų metu. Dabar jų tėra kelį šimtai, daugiausia New Yorko valstybės rezervatuose.

Bet prieš Amerikos revoliuciją, kada jie rinkosi savo kilčių vadus iš vyrų tarpo, faktiškai nulemdavo viską moterys. Kilčių tarybos susidėdavo beveik vien iš moterų atstovių. Moterys valdė namus ir nuosavybę, duodavo savo vardus vaikams.

BOWMAN DAIRY COMPANY

1173 Virginia Street
GARY 9205

GARY, INDIANA

BARTECKI'S

Modern and completely equipped pharmacy specializing in all types of prescriptions. Drugs also sent to Europe.
Streptomycin • Penicillin • Cortone • Nydradid

For further information call:
RELANCE 5-5868

BARTECKI PHARMACY

4259 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILL.

Taupykite pas mus...

KAD GALĖTUMĖTE NUSIPIRKTI NAMĄ IR KITŲ SEIMAI REIKALINGŲ DALYKŲ.

Nuo 1935 metų kiekvieną pusmetį išmokame 3% DIVIDENDŲ
A. J. DAROVIC, Prezidentas

RELANCE FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1904 West Cermak Road Chicago, Ill.
Tel. FRontier 6-4600

JUKE BOX LEASING and RENTING

WE CATER TO PARTIES — BANQUETS — TAVERNS OR ANY OCCASION
"MUSIC - YOU - LOVE - TO - HEAR"
FOR RENTAL SERVICE

Phone: SKYLINE 5-4684

CO-OPERATIVE MUSIC CO.

1724 Halsted St. Chicago Heights, Ill.

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

Tel. Virginia 7-8533

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street

Valandos nuo 1—3 ir 7—8
Seredomis ir nedėliomis uždaryta.
Sabalomis nuo 1—3.
Rez. 3241 W. 66th Place
Phone REmpublic 7-7868

DR. Z. DANILEVICIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
atidėjęs ofisą
10748 So. Michigan Avenue
Tel. WAterfall 8-3060

Pirma nuo 1-4 ir 7-9 val. išskiriant šeštad. ir sekm. šėštad. susitarus.
Rezidencija: 10838 So. Wabash Ave.
Tel. CCommodore 4-1187

Ofiso Tel. Virginia 7-0036
Rezidencija BEverly 8-8244

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue

Ofiso valandos:
nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 val. vakaro.
Šėštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų.
Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. STRIKOL

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Avenue

Ofiso valandos: nuo 2—4 ir 6—8;
Ser. Subat. ir Nedėl. tik susitarus.
Ofiso Telefonas YArds 7-4787
Namų Tel. PRospect 6-1930
Jei neatsilieps viršutiniai telefonai.
Saukite Midway 3-0001

DR. C. Z. VEZELIS

DANTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Telefonas YArds 7-2246

Valandos: nuo 9 iki 8 val. vakaro.
Seređoj pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2—4 po pietų ir 7—9 vak.
trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą
Telefonas HEmlock 1-7899
Namų Tel. Hilltop 5-2557

KITI LIET. DAKTARAI

Ofiso ir rezid. telef.: YArds 7-3526

DR. JONAS VALAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

DR. G. J. BYLAITIS

Vidaus, vaikų, nervų gydytojas
ofisas ir butas
4038 So. Archer Ave.
prie California Ave.
Val.: antr. 2-4, 6-8 p. m., šėst. 1-6 p. m., pirm., ketv. ir penkt. 6-8 p. m., o kas dieną nuo 12:30-1:30 tik susitarus.

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
6757 So. Western Ave.
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas HEmlock 4-5849
Rezidencija HEmlock 4-2324

OFISO VALANDOS:
Pirmad. Antrad. Ketvirtad. ir Penktad. 1:30—4; 7—9 vakaro
Treč. ir šėštad. tiktai susitarus.

Tel. ofiso VI 7-0600, rez. VI 7-7303

DR. BR. GAIZUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 ARCHER AVENUE
Kampas Archer ir California Ave.
VAL.: 2—4 p. p. ir 6—9 vakare,
išskyrus sekmadienius.

Ofiso tel.: YArds 7-1166
Rezid. tel. DANube 6-1126

DR. J. GUDAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 W. 35th Street
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės.
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Trečiadieniais uždaryta.
Šėštadieniais nuo 1 iki 4 po pietų.
Rezid.: 3247 South Emerald Avenue

DR. A. JENKINS

PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2—4 p. p. ir 7:30—9 vakaro.
Trečiad. ir šėštad. uždaryta.
Ofiso Tel.: PRospect 6-3838
Rezid. Tel.: REmpublic 7-9199

Grovehill 6-1595

Dr. Aldona A. Juska

Akių ligų specialistė ir pritaiko akinius
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą.
Išskyrus trečiadienius.
2422 W. MARQUETTE RD.

Tel. ofiso GR. 6-4322 Rez. HI 5-2626

DR. JOSEPH W. KADZEWICK

(LIETUVIS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Pirmo valandos tik susitarus:
nuo 2 iki 4 v. p. p. ir nuo 7 iki 9 vak.
išskyrus trečiadienius.
MANOR MEDICAL ARTS BLDG.
6409 South Kedzie Ave.

Telefonai: ofiso GROvehill 6-5399
rezid. PRospect 6-4732

DR. A. MACIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 WEST 63rd STREET
(kampas 63rd ir Artesian)
Ofiso val.: 2-4 ir 6-8 v. p. p. kasdien.
Trečiadieniais ir šėštad. nuo 2—4

Dr. Raymond Kastys

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Drauge su DR. MACE GAZDA
MEDICAL & SURGERY BLDG.
5159 So. Damen Avenue
Tel.: PRospect 6-7800

Priėmimo val.: Pirm., treč., ketv., penkt. — 10-1 v. p. p. Pirm., ketv. — 4-7 v. v. Treč., penkt. — 6-9 v. v. Šėštadieniais pagal susitarimą.

Ofiso telefonas: Lafayette 3-3210
Jei neatsiliepia saukit Kėdzie 3-2868

Dr. Emily V. KRUKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 So. Archer Avenue
Val.: kasdien po pietų nuo 12-2:30.
Daily afternoons.

Vakarais: pirm., antrad., ketvirtad.: 6-8:30. Trečiadieniais tik susitarus.

Ofiso ir buto telef.: OLYmple 2-1381
Neatsiliepus, telef.: Kėdzie 3-9000

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1336 SO. 49th COURT, CICERO
VALANDOS: Kasdien 10-12.
Antrad. ir ketvirtad.: 6:30-9 v. vak.
Šėštadieniais 10-2 ir 4-6.
Butas: 1832 So. 49th Court, Cicero

DR. EDWARD B. MURASUKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
2750 WEST 71st STREET
(prie California Ave.)
Valandos pagal susitarimą.
Ofiso telefonas: GROvehill 6-1321
Jei neatsiliepia Vincennes 6-3900

DR. CONSTANCE O'BRIEN

PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel. HEmlock 4-5524
Hours by appointment only.

DR. V. P. TUMASONIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telef.: PRospect 6-8484
Val.: 2-4 ir 6-8 vak. Šėst. tik 2-4 p. p.
Neturi valandų trečiad. ir sekmad.

Telef.: ofiso DANube 6-1125
buto WALbrook 5-6691

Dr. A. Valis - Labokas

MOTERŲ LIGŲ GYDYTOJAS
3267 SO. HALSTED ST.
Val.: 1-4 val. popiet ir 6-8 val. vak.
Šėštadieniais 1-4 val. popiet.

KITATAUCIAI GYDYTOJAI

DR. CHARLES SEGAL

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 SO. ASHLAND AVE.
(2-ras aukštas)
Ofiso telefonas: YArds 7-0554
Jei neatsiliepia saukite:
Res. (telef.): Midway 3-2880

OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 vak.
Sėkmadienį nuo 10 val. iki 12.

Dr. Kazimieras MICHEL

OPTOMETRISTAS

Tikrina akis, pritaiko akinius, ištaiso kreivas akis be operacijos, turi modernius instrumentus akių bandymui.

Kreipkitės į Dr. Michel dėl akių trūkumų: 35 metų praktika palengvina akių tyrimą, kuris atliekamas su didžiausiu rūpestingumu.

Jei jūsų akys ašaroja ar niežti, negalite sūlo įverti ir adatą, akys bijo astrios sviesos, nežūrute skaltyti, užkietik pasitarti pas Dr. Michel — nieko nekąmus.

Antras aukštas
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: YArds 7-6616
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Geras patarnavimas.
Kalbu lietuviškai

DR. G. SERNER

LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel. YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinų Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.
Trečiadieniais tik susitarus.
Šėštadieniais nuo 10 iki 3 v. popiet.

Dr. Ant. Rudokas, O. D.

tikrina akis, pritaiko akinius
keičia stiklus ir rėmus.
4701 S. DAMEN AVE., Chicago, Ill.
Tel.: YArds 7-7381

Pirma: Vakarais nuo 6 iki 9 val. šėštad. nuo 10 ryto iki 4 po pietų.
Treč. ir Sekmad. pagal susitarimą.

NUO UZSISENEJUSIŲ, ATVIRŲ SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ IR ODOS LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENU, ATVIRŲ ir SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsiseņėjusios žaizdos nieži ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų, atvirų ir skaudžių žaizdų, uždėkite LEGULO Ointment. Jo gydymo a ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos, vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina peršėjimą ligos vadinamos ATHLETIC FOOT, sustabdo džiūvimą odos ir perpyšimą tarp pirščių. Jos yra tinkamos vartoti nuo džiūstančios ir suskilusios odos. Jos yra geros gyduolės nuo visų išviršinių odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvargusių, perštarų ir niežtinčių kojų. Legulo Ointment yra pardodamas po 75c., \$1.25 ir \$3.50. Pirkite vaistines Chicagoje ir apylinkėse ir Milwaukee, Wisc., arba atsiskaitė money orderį:

LEGULO, 5618 W. Eady St., Chicago 34, Ill. MUIberry 5-3694

If you want perfect work-free drying every time

...if you want to dry a big family wash automatically in minutes, any day... sunny-fresh and fragrant as a morning in May... if you want to save time and clothes

...you're ready for a

Whirlpool DRYER

Gas or Electric Models

features that set new standards for automatic drying

- Satin-Smooth Drying Drum handles clothes with velvety touch...
- Interior Light for easier loading and unloading...
- Germicidal Lamp floods clothes with Ultra-Violet Rays for sun-fresh, outdoor fragrance...
- Tempered Heat
- Controlled Circulation
- No Lint or Moisture Worries
- LifeCoat Finish

*Only Whirlpool Gas Dryer has FLIKIT... amazing self-lighter!

and the beautiful NEW WHIRLPOOL DRYER is ready for you!

price or terms

American Furniture & Radio Store

1523 N. Milwaukee Ave. HUmboldt 6-5000

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Whirlpool - America's First Family of Home Laundering

TAUPLYKITE

ateičiai. Pasidėkite taupomus pinigus į Chicago Savings and Loan Association, kur kiekviena santaupa pilnai apdrausta iki 10,000.00 dolerių by an agency of the United States Government.

KUR VISADA BUVO IR YRA ISMOKAMAS AUKŠTAS DIVIDENDAS.
KUR PINIGAI BUVO IR YRA ISMOKAMI PAGAL PAREIKALAVIMA.

KUR TAMSTA PATS GALI ATLIKTI VISUS SAVO IR SEIMOS FINANSINIUS REIKALUS.
KUR 27 METŲ PATYRIMAS UZTIKRINA VISIEMS SAUGŲ IR TEISINGA PATARNAVIMA.

Taupykite šioj tvirtoj, turtingo, lietuviškoj finansinėj istaigoj MUSA TURTAS YRA VIRS 8,000,000.00 DOLERIŲ. Dėl paskolų geresnėm sąlygom, perkant arba statant namą, visada pasimatykite su mumis.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION • JOHN PAKEL, Prezidentas • 6234 So. Western Ave. • Tel.: GROvehill 6-7575

VALANDOS: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir Penktadieniais nuo 9 iki 4 po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Šėštad. nuo 9 ryto iki 2 po pietų.

MŪSU MOKYKLA

ILINOJAUS LIETUVIŲ MOKYTOJŲ SAJUNGOS PEDAGOGINIS SKYRIUS
Redaguojama Klevas Girvilas, 5208 So. Morgan St., tel. Boulevard 8-8611.
Nr. 3. CHICAGO, ILLINOIS 1952.VI.28

ISBLOKSTASIS LIETUVIS ŠVIETĖJAS

1. Didieji ir mažieji savišvietos darbai

Lietuviškasis švietimas dabartinėje aplinkybėje yra įsirišęs į savišvietos darbą, tik labai nežymias išimtis leidžiant kai kurioms mokykloms. Tokia realybė tenka pabrėžtinai pažymėti, išsiaiškinant jos apraiškas, kad nebūtų daroma per didelių ir per žalingų klaidų.

Bet kuris tautinis elementas bus juo ryškesnis ir reikšmingesnis, juos ilgiam jis pajęs išlaikyti savo tautinės kultūros žymes, o tautinės žymės juo aiškiau pasireikš, juo aukštesnis bus švietimas ir bendras išsilavinimas. Lietuvių tautos kilimo žmonėms čia JAV labar yra labai palengvėjęs savišvietos darbas, kai yra padidėjęs inteligentų skaičius ir nemaža jo dalis yra pasiryžusi dirbti savo tautos kultūros kėlimo darbą.

Mėginant apžvelgti lietuviškojo švietimo veiksmus, tenka pirmiausia imti šeimą, lietuviškoji programa mokyklose ir lietuviškasis teatras. Šios sritys tenka laikyti didžiosiomis sritimis dėl visiško jų lietuviškumo. Jei šeima lietuviška, vaikas joje gaus pirmąjį žodį, pirmąją mintį, pirmąją maldą lietuviškai. Tai yra pati esmingoji pradžia; ji dažniausia pasilieka asmeniui visą jo gyvenimą. Dažnai ta pradžia padaroma ir be didesnių intelektualinių pastangų, nes natūralusis šeimos gyvenimas veda tuo keliu. Kai tokiu atveju pridedama ir intelektualus, vaikas gauna laikesnį ir pilnesnį pagrindą. Kitais atvejais, kada vaikų priežiūra eina pagal "Dievo Valią", ne visada galima tikėtis patenkinamumo. Iš to eina išvada, jog lietuviškajai visuomenei tenka dėti visas pastangas, kad šeimos švietimas išliktų į galimą aukštumą, ir tu pastangų talkon turi eiti visos organizuotasis mūsų gyvenimas. Reikia tikėtis, kad ir šioje pedagoginėje spaudoje bus tuo reikalu pastoviai pasisakoma.

Nuo šeimos švietimo skiriasi mokyklos programa ir teatras, ir skirtumas čia bus dėl pastarųjų trumpalaikumo. Ir mokykloje, ir teatre asmuo teišbūna palyginti trumpą laiką, tuo tarpu šeimoje — nuolatos. Bet ir mokykla, ir teatras yra visiškai lietuviškos auklėjimo bei švietimo priemonės, nes jei programa yra lietuviška, ji negali būti kitokia. Ir čia eina išvada, kad ir šios priemonės turi būti visomis pastangomis remiamos.

Ateinanti kartą: 3. Mokytojo veiklos idealai.

Kitos priemonės, kaip spauda, organizacijos (imant jį tai ir parapijas), lietuviškieji namai — Auditorija, Darius Girėnas, Don Varnas, Holivudas ir kiti panašūs, — visa tai yra lietuviškieji darbai ir juosna daugiau ar mažiau yra nukrypę ir visuomeninis lietuviškas veikimas. Bet tose srityse nėra tokio apsolitaus lietuviškumo, kaip jis yra anuose didžiųjų visuose darbuose. Be to, pastarieji yra dažnai susiję su pelno pradū, todėl savaimi jie turi ir tam tikrą išsilaukimo jėgą, kai tuo tarpu anos idealiosios priemonės reikalauja iš visuomenės nuolatinės paramos.

"NAUJIENAS" SKAITO VISI SROVIŲ ŽMONĖS: DARBININKAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI. JIE ŽINO, KĄ NAUJIENOS PADUODA TEISINGIAUSIAS ŽINIAS IR GERIAUSIUS RASTUS.

SOTUS ALKANAM PADĖK

AID OVERSEAS, INC., 3133 S. Halsted St. Chicago 8, Ill. DA. 6-3859

Bendrovė siūnia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus kraštus, išskyrus SSRS. Pristatymas trunka apie 17 d., nes siuntiniai siunčiami iš Europos sandėlių. Pilnas draudimas. Reikalaukite pilno siunt. sąrašo.

SIUNTINYS Nr. 5—\$5.40
2 sv. rūkytų lašinių, 2 sv. marmelado, 1 sv. pupelių kavos, 1 sv. cocoa, 2 sv. cukraus, 1 sv. margarino

SIUNTINYS Nr. 12—\$6.40
2 sv. kiaušinių taukų, 2 sv. rūkytų lašinių, 1 sv. pupelių kavos, 1 sv. cocoa, 1 sv. šokolado, 2 svarai cukraus.

SIUNTINYS Nr. 19—\$9.95
4 sv. rūkytų lašinių, 2 sv. kiaušinių taukų, 2 sv. margarino, 2 sv.

marmelado, 1 sv. pupelių kavos, 2 sv. cocoa, 1 sv. šokolado, 4 1/2 sv. cukraus, 2 gabalai tualet. muilo.

SIUNTINYS Nr. 25
E) 9 sv. grynų kiauš. taukų \$5.25
C) 15 sv. gryn. kiauš. taukų \$8.00

SIUNTINYS Nr. 6—7
10 svarų cukraus \$2.60
10 svarų balt. kviet. miltų \$2.50

DOMAS VELICKA

ČIKAGOS LIETUVIŲ VAIKŲ TEATRAS

(Jo dvejų metų sukakties proga)

Lietuviškajai Čikagos visuomenei, bent kiek besidominciai savosios kultūros apraiškoms, Vaikų Teatras tebėra svetimas dalykas. Po dešimties jo spektaklių visuomenė jau galėjo susidaryti vienokią ar kitokią savo nuomonę. Ir nuomonė ta, kurie dalyvavo visuose šio teatro pastatymuose, yra aiškiai džiuginanti. Vaikų Teatras jau turi per pusantro tūkstančio savo žiūrovų. Jis tapo lietuviškosios šeimos teatru. Čikagos mokytojų, šiuo teatru besirūpinančių, tuo tarpu to ir užtenka. Užtenka to, kad jų dvejų metų atkaklaus pasiaukojimo darbas bent dalies visuomenės yra supras-tas ir remiamas. Tas pinigaiškai rizikingas užsijomimas išlaikyti Čikagoje pastovų vaikų teatrą pradžioje kėlė daug baimės ir gerokai vėsinio darbo nuotaiką. Toji piniginė baimė lydėjo mus nuo pat teatro įsteigimo dienos ligi dešimtojo jo spektaklio. Bet šiandien toji baimė kiek atsligo, nes Vaikų Teatras "Rubikonas" jau peržengtas.

1. Kas vaikų teatrą išsukė?

Svetima dvasia mokykloje, šis vienos pusės, ir svetima užmokyklinė aplinka iš kitos — sudaro nūdieną tautinės dvasios tuštumą, į kurią yra patekęs mūsų mokyklinio amžiaus jaunimas. Toji mus naikinti tuštuma čmė lyg ir labiau didėti, kai mes, suaugusieji, susibūrg į atskiras organizacijas, klubus, pradėjome ruošti koncertus, literatūros vakarus, minėjimus, kurie ir savo turiniu, ir forma vaikams pasiliko neprieinami ir neįdomūs, o kartais ir patys vaikai ten nepageidaujami...

Todėl tuose parengimuose, kurių čia būna gana daug, bema-tome tik tėvus ir motinas, kurie, palikę vaikus namuose, su-senėjusius auditorijose. O ką tada veikia vaikai? — Jie, pasilikę vieni, vaidina gatvėse "kaubo-jus" arba kambary sugulę ant pilvų skaito "kamiką". Bet ar jie gali nevaidinti ir neskaity-ti?

Vadinasi, suaugusieji kuria-si sau vienoki dvasinį pasaulį, vaikai — kitoki, ir taip "natū-raliausiu" būdu vieni nuo kitų pradeda skirtis. Ir skiriamės, nors ir lėtai, bet nesulaikoma. Mes matome, kad tas plyšys tarp vaikų ir suaugusiųjų metai iš metų didėja ir di-dėja, bet didesniu, bendromeni-niu mastu mes nieko o nieko nedarome to plyšio didėjimui sustabdyti. Užnuot rūpinęsi vai-kiais, jaunimu, kaip ir kadaise nepriklausomojo Lietuvos, ki-bome į suaugusiųjų kultūros kūrimą. Suaugusiems mes pri-sisteigėme organizacijų, naujų

laikraščių (reikalingų ir ma-žiau reikalingų), suaugusiems kuriame vis naujas knygų lei-dyklas, kurios daugiausia rūpi-nasi tik suaugusiųjų lektūra, suaugusiųjų lektūrai premijuoti mes skiriame tūkstantines premijas ir t.t. O kas tuo tarpu sukurtą vaikams — mokyklinio amžiaus jaunimui? Tam tikra-jam atgimstančios Lietuvos pa-grindui? Mokyklinio amžiaus vaikų spaudos skurdumas yra stačiai gąsdinantis! Ir, be to, menkutės savo spaudos, jie nie-ko daugiau ir neturi.

Aš nekaltu prieš suaugusių-jų kultūros kūrimą apskritai, bet negalima ramiai žiūrėti į tą inertišką kultūrinį kraštuti-numą, kurio užuovėje bujuoja *lėtas genocidas*, naikinas mū-šų vaikus. Ko būtų vertos visos suaugusiųjų organizacijos, jų knygų leidyklos, jei nuo jų nu-sigręžtų jaunimas? Ko būtų ver-ti visi premijotieji ir nepre-mijotieji romanai ir pagaliau viso mūsų diplomatinio korpu-su žygiai, jeigu jaunimas būtų prarastas?! — Viskas artėtų į nulį. Viskas būtų dirbta tik li-kiniam savęs nuraminimui, ir daugiau nieko.

Ar ne taip čia yra atsikę su senaisiais mūsų ateiviais? Jie prispausdino suaugusiems tūk-stančius knygų, jie leido dau-tumą čmė lyg ir labiau didėti, kai mes, suaugusieji, susibūrg į atskiras organizacijas, klubus, pradėjome ruošti koncertus, li-teratūros vakarus, minėjimus, kurie ir savo turiniu, ir forma vaikams pasiliko neprieinami ir neįdomūs, o kartais ir patys vaikai ten nepageidaujami...

Kurdami tik suaugusiųjų kul-tūrą ir tik ja, kaip nūdien, dau-tusia tesirūpindami, mes dar-rome didesnę klaidą ir už anuos senesnius ateivius, kurie savo laiku turėjo ben *mokyklą* ir vardu ir dvasia tikrai lietuvi-šką, bet mažai arba visai nesid-omėjo *savos* užmokyklinės aplinkos sukūrimu. Gi mes, bū-dami tik laikinieji ateiviai ir neturėdami net savos mokyk-los, planingai organizuotą dė-mesį turėtume nukreipti bent į užmokyklinės aplinkos užval-dymą, kuris yra toks pat lais-vas ir galimas, kaip ir suaugu-siųjų kultūros srityje. Kokiu būdu ir kokiomis priemonėmis galėtume sukurti tą užmokyk-linę aplinką, būtų visai atski-ras klausimas. Šioj vietoj aš no-riau tik pabrėžti, kad šios aplin-kos kūrimo turi dalyvauti patys vaikai, pats jaunimas. Jis turi būti patrauktas ir pririštas prie jam suprantamo ir jį do-minančio tikslo. Jaunimo patraukti ir pririšti nėra negali-ma. Tik jau ne suaugusiųjų pas-kaistomis, kaip kiti mano! Mo-kyklinio amžiaus jaunimas do-misi žaidimu, sportu, muzika, vaidyba ir kitais panašiais da-lykais. Štai priemonės, kurio-mis yra pririšamas jaunimas, o vieši pasirodymai — įdomia-usias tikslas. Jaunimas nori vie-šumos! Tą viešumą turi orga-nizuoti suaugusieji. Čia su ma-lonumu tenka pastebėti A. Na-ko ir V. Jakubėno muzikos, S. Velbasio baleto ir A. Valeišai-tės ir L. Lazauskienės moder-naus šokio studijos, sėkmingai vedančios jaunimą į kultūringą viešumą. Tos studijos jau spėjo pririšti ne mažą būrį mokykli-nio amžiaus jaunimo prie jam įdomaus tikslo ir savaime įsi-jungę į užmokyklinės aplinkos kūrimą. Užmokyklinė aplin-kai kuri yra įsteigtas ir Čika-gos Lietuvių Vaikų Teatras, ku-riam š. m. birželio mėn. 23 d. sukako dveji metai.

2. Ką duoda Vaikų Teatras?

Kad Vaikų Teatras jau turi per pusantro tūkstančio žiūro-vų, atrodo, kad neverta kelti ir tokio klausimo. Tačiau, turint galvoj, kad mažiausiai apie 2-

000 žiūrovų šio teatro pastaty-mų dar nėra matę, kad daugel-io šis teatras tebėra nesupras-tas arba kitaip supras-tas, tas klausimas negali būti nekeliama-s.

Daugelis iš mūsų į Vaikų Te-atrą tebežiūrime akimis pa-prasčiausio pramogininko, to-ki-o, kuris, laisvalaikio, neturė-damas ką veikti, tik iš nuob-dumo atsiktikina užsina ir į te-atrą. O kadangi tokio pramo-gininko akimis žiūrint, teatras pinigaiškai yra brangesnė pra-moga už kiną, jis visada vietoj teatro pasirinks kiną ir sau ir savo vaikams. Ir, žinoma, toks pasirinkimas daromas be blo-giausios valios. Veikiausiai tik dėl nežinojimo, ką duoda vai-kams jų teatras šio sugelėjū-sio miesto aplinkoje. Jeigu jis tai žinotų, jis niekada nepasi-rinktų kino vietoj teatro.

Teatras nėra plokščio pramo-gavimo vieta. Jeigu jis toks bū-tų, jis nebūtų vertas ir būti. Jis nebūtų vertas to darbo, kurio jis pareikalauja iš mokytojų ir dalies tėvų. Plokščiam pasipa-mogavimui bei laiko praleidi-mui yra tikstančiai kitokių pro-gų ir be teatro. Vaikų Tea-tro tikslas yra kitoks: *užmoky-klinis jaunimo auklėjimas*. Vai-kų Teatras yra *lituanistinio, grožinio, dorinio* auklėjimo mo-kykla. Kuri lietuviškoji šeima išsižadėtų šitokio auklėjimo? Kuri šeima nenorėtų, kad jos vaikas, pasak vysk. M. Valan-čiaus, būtų "Dievui meilus, svetui dailus"?

Vaikų Teatras daugiausia, žinoma, duoda toms šeimoms, kurių vaikai, kaip vaidintojai, dalyvauja šio teatro pastaty-muose. Jie su nedidele vasaros pertrauka išstisus metus yra už-imti jiems įdomiu darbu, va-dovaujami specialistų teatro-lų. Tie vaidintojai nebeteri laiko galvoti apie vaidinimą kokių "kauboju" ar azartinį "studija-vimą" "kamikų", nes jie turi kitus uždavinius ir daug įdo-mesnį tikslą — spektaklį, ku-rio, kaip patyrimas parodė, jie laukia su pasilgimu. Kitaip ta-riant, jie laukia *viešumos*. Jeigu ne toji viešuma, kuriai tie vaidintojai turi tiek pasiauko-ti, o kartais ir šokių tokių kar-tumėlių pergyventi, bedirbant tą "juodąjį" pasirodimo dar-bą, ligi spektaklio tikriausiai jų nė vieno nebektų... Bet ta *pa-laimintoji viešuma* juos pririša ir nepaleidžia! Tad kaip gali-ma neįvertinti šio didelio pe-dagoginio veiksnio, vedančio į užmokyklinės aplinkos užval-dymą? Ar viena šeima be orga-nizuotos auklėjimo programos gali sukurti šią teatrinę vieš-umą? — Niekada! Todėl bešly-ginis tvirtinimas, kurį man ne iš vieno yra tekę girdėti, kad *tik* šeima galinti išlaikyti lie-tuviybę, yra nesąmonė. Taip, šeima yra galinga, bet tol, kol vaikas neperžengia namų ap-linkos, o vėliau, kaip gyvieji šio miesto pavyzdžiai rodo, jos au-klėjamoji galia pasidaro labai ir labai ribota. Todėl Vaikų Te-atras, kaip kuriąs mokyklinio amžiaus jaunimui auklėjimąjį viešumą, tėvams pasidaro ne pramogos, bet būtinybės reika-las, toks pat, kaip ir savos mo-kyklos turėjimas.

Kurdami tą palaimintąjį vie-šumą, jaunieji vaidintojai gy-vena bendru siekimu: jie suda-ro vienodo tikslo siekiančią bendruomenę, grynai lietuvi-šką, kokios mes negalime turėti nė vienoje šio miesto mokyklo-je. Mums jau svarbus pats to-kios lietuviškos vaikų bendruo-nės turėjimas, nors jie ir neį-menė pozityvaus ten nuveik-tų: nors jie ir peštusi, bet lie-tuviškai! Ir blogiausiai atveju, jei spektaklyje nebūtų ir nė vie-no žiūrovo, Vaikų Teatras, kaip galįs suburti per 30 moky-klinio amžiaus vaikų, ir tada pateisintų savo buvimą. Bet Vaikų Teatras turi ir antrąjį savo elementą — publiką, be kurios nebūtų galima įsivaiz-duoti teatro.

Ką duoda Vaikų Teatras sa-vo žiūrovui? Jis duoda tai, ko

CLASSIFIED ADS.

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

MEN
WORK CLOSE TO
HOME!

5 Day. — 8 Hour guarantee.
Day or night shift.
BAKERY EXPERIENCE
OR WILL TRAIN
Excellent opportunity
for advancement.
Many liberal Company
benefits.

APPLY NOW
A & P BAKERY
4248 West 47th Street

COUNTERMAN
With some General Motors parts
experience. Good pay.
Excellent working conditions.
Apply
FRANK LYNN BUICK CO.
5330 Irving Park Blvd.
or call for appointment MU 5-1800.

VYRU
Bendram dirbtuvės ir prie spaudos
presų darbo. Mes išmokysime. Geros
valandos ir geras atlyginimas. Nuolat.
Turi skaityti ir rašyti angliskai.
SEAMAN BAG COMPANY
2512 S. Damen Ave. Virginia 7-6633

MEDŽIO dirbėjų, patyrusių ar ne,
galinčių mokyti amatą. Turi būti
budrus, norintieji dirbti darbininkai.
SPECIALTY WOOD TURNING CO.
2737 Clybourn Ave., antras aukštas.

HELP WANTED — FEMALE
Reikia Darbininkų

WOMEN, WORK
CLOSE TO HOME!

Five days—8 hour guaranteed
Day or night shifts.
BAKERY EXPERIENCE OR
WILL TRAIN
Excellent opportunity
for advancement.
Many liberal company benefits.

Apply now
A & P BAKERY
4248 West 47th Street

MOTERS APSIVALYMO DARBUI
vieną dieną savaitę. Lengvas apsi-
skalbinimas. Riverside 7-5405.
(Reverse charges)

FOR RENT—IN GENERAL
Bendrai—Rendai
MODERNISKI 6 kambariai, furni-
suoti, arti Western Ave. Šaukite:
CRawford 7-6582.

RESORTS AND VACATIONING
Kurortai ir Atostogų Vietos

MRS. E. KAMINSKAS baigė atre-
montuoti savo vasarnamį Beverly
Shores, Ind. Labai graži vieta. Kas
nori, gali užsakyti savaitę ar mė-
nesį šeimoms. Yra 5 kambarių ir
3 kambarių namukai prie pat Mi-
chigan ežero. Tik 50 mylių nuo Chi-
cago. Šaukite: TOWNhall 3-1964.

BUILDING MATERIAL
Statybai medžiaga.

GRIAUNAMA
Veteranų Housing Projects yra
7707 W. Touhy Ave., Chicago.

ISPARDUODAMA
35 išardomi 2, 3 ir 5 kambarių sek-
cjiniai namai, labai lengvai sudė-
tosios dalys, įskaitant duris, langus,
pertvėrimus. Visos dalys (sekcijos)
yra išsuluotos.
2 KAMBARIŲ 25'x12' — \$485.00
Taip pat 3 kambarių, 25x20' \$685.00
ir 5 kambarių 25x28' \$985.00
Pristatome iki 100 mylių radijuse
nuo Chicago, 45c. už kiekvieną
pridedamąjį mylią.

Galima susitarti dėl pastatymo.
Šie namai buvo pastatyti pagal
valdžios nurodymus. Čia yra tikra
proga pasistatyti tokį namą, koki
planavote ir už labai mažus kaštus.

Pardavėjai yra vietoje.
SOUTHWESTERN
LUMBER CO.
SPRING 4-5165
CHICAGO.

negali duoti nei šeima, nei mo-
kykla, nei spauda. Tačiau, iš
kitos pusės, teatras, žinoma, ne-
gali atstoti šeimos, mokyklos ir
t.t. Teatras tik tesia anų insti-
tucijų auklėjimąjį darbą. Tas
statines, šeimoje vaikui daž-
niausiai kalte kalamas, dorybės
teatras paverčia gyvais vaiz-
dais, netiesioginiu būdu vei-
kiančiais vaiko sąmonę.
(Bus daugiau)

Kas skaito, rašo —
"Naujienas" išsirašo.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui

2 AUKŠTŲ mūrins, 3 ir 4 kam-
apart. 2 aukšte. 6 kambariai. 1-me
aukšte. Tuoj galima užimti. 2 karų
garažas; 2 kambariai skiepe dalinai
pabaigti. Tūkšias lotas įskaitomas.
Automatiškai šildomas namas ir
vanduoto. Visiškai modernus, naujai
dekoruotas. Salygos. DP pageidau-
jami. 5416 So. Carpenter St.

PARDAVIMUI 5 1/2 KAMBARIŲ
šviesių plytų bungalow. 4 kam-
barių butas beismonte (English).
Vienas blokas nuo bažnyčios ir mo-
kyklos. 1522 So. 50th Court, Cicero,
Illinois. Townhall 3-6719.

VIENAS ir pusė aukšto mūrins, 5
kambarių padidinamas, su žiemi-
niais langais, kilimais; 2 karų ga-
ražas, arti Marquette Parko, mo-
kykly. \$17,500. Tuoj užimkite. 7337
S. Maplewood Ave. RE 7-1782.

GERAS PIRKINYS
Namas tuščias galima tuoj užimti.
Didelis skylpas žemės, prie visų pa-
tojumų. Parduciamas labai pigiai,
su mažu įmokėjimu, o likusius pi-
nigus kas mėnesį kaip renda. 14946
So. Lawndale Ave. Savininkas 2113
S. Halsted St. HAYmarket 1-8931.

MARQUETTE PARKE namas par-
davimui, 2424 West 69th St. Su ke-
pykla arba be jos. 7 kambariai vir-
šuje. Tinka bet kokiam būnui. Ma-
tyti galima sekmadieniais 10 iki 6.

DU 6 KAMBARIŲ FLATAI
Mūrins namas. Karštu vandeniu
šildomas, uždaryti užpakaliniai por-
čiai. Gera apylinkė. Prieinama kai-
na.
3849 SO. ALBANY AVE.

AUTOMOBILES - TRUCKS
Autai ir Suknežiniai

A & C
MOTOR SALES
816-20 W. 35th Street

Visuomet geras pasirinkimas
VARTOTŲ KARŲ
1936 iki 1952 metų
\$25.00 ir aukščiau

MES PERKAME GERUS
VARTOTUS KARUS
Bridgeporto draugiškiausi
dyleriai.

WESTERN AUTO EXCHANGE
Autorizuotas dylėris, kurį kiek-
vienas, kuris žada pirkti automobilį,
turėtų žinoti.
Mes turime virš 100 įvairiausių
patikrintų ir garantuotų automobi-
lių.
Tremtynis lietuvių pardavėjas su-
teiks Jums sūžiningiausių ir manda-
giausių patarnavimą.

ATSARGA GĖDOS NEDARO.
Prieš perkant automobilį nepa-
mirškite užėiti ar telefonuoti:
MR. A. SLUTAS

WESTERN AUTO EXCHANGE
6400 So. Western Ave.
REpublic 7-6400

MISCELLANEOUS
Ivairūs Dalykai

TUCKPOINTING
Aptaiso apie langų remus, pripildo
istrupėjusius plytų tarpus, pastato
naujus ir pataiso senus kaminus.
Apskaičiavimas dykai. Telefonai:
YARDS 7-2641 — YARDS 7-0551
BERKSHIRE 7-7257.

Vakarais šaukite: NEVada 2-0961.

JONAS CONRAD
TUCK POINTING BIZNYJE
Atnaujina pasenusį namą, pripildo
lietaus išplautus plytų tarpus. Taiso
kaminus ir apie langų remus. Daul-
gelio metų patyrimas darbe. Reika-
liu esant, kreipkitės į lietuvių.
J. CONRAD, 5242 S. Artesian Ave.
GRovehill 6-4177.

JOHN G. MEZLAISKIS
Generalinis Kontraktorius
ir Namų Statytojas
Statome storus ir privatiškius nam-
us pagal užsakymą. Apskaičiavi-
mas veltui. Reikale kreipkitės ir
gaukite teisingą patarnavimą už pri-
einamą kainą.
6649 SO. MOZART STREET
Tel. GROvehill 6-6588

TELEVIZIJOS IR RADIO
Taisyimas - Pardavimas
Tel.: DANube 6-6887

DAINA TELEVISION CO.
3120 So. Halsted St.

Mes taisome visokias
SIUVAMAS MASINAS
Visas darbas garantuotas. Mes taip
pat išnuomojame mašinas. Duokite
mums perdirtį koją minamas ma-
šinas į elektrines. Nemokamas ap-
skaičiavimas. Turime puikų pasiri-
kiamą vartotų SINGER mašinų.

SINGER SEWING
MACHINE COMPANY
4222 1/2 Archer Avenue
Tel.: CLiffside 4-6847

Apartment Owners — ATTENTION APPLIANCE RIOT

4-rių Židinių Krosnis
Pulkus Naudingas Modelis
Taupo laiką—Taupo pinigus—
Taupo dujas—Pilnai patenkina
VISUR KOKYBĖ IR VERTĖ
\$77⁹⁵ F. O. B.
IN CRATES

3-JŲ ŽIDINIŲ NAMŲ KROSNIS
Jeigu jus domina
kaina — ŠTAI JI
\$39⁹⁵ F. O. B.
IN CRATES

VARTOTI ŠALDYTUVAI
\$29⁵⁰
ir aukščiau

ALBERT'S Furniture House, Inc.
STANLEY RIMKUS, Manadžeris
2320 West Roosevelt Rd.
Pirm. ir ketv. 9 ryto iki 9:30 vak., kitom dienom iki 6:00

Atdara
sekmadieniais
nuo 11 iki 5 val.